

Міжнародна
організація
праці

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект ЄС-МОП

“На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні”

БЗР

**Наказ Мінсоцполітики від 29.11.2018 р. № 1804
“Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони
здоров’я при використанні працівниками засобів
індивідуального захисту на робочому місці”**

**Технічні рекомендації Проекту ЄС-МОП
щодо ефективнішого узгодження документа
з міжнародними і європейськими стандартами з питань
праці та успішними практиками**

Серпень 2021 р.

ЗМІСТ

СТИСЛИЙ ВИКЛАД.....	3
I. ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ.....	5
II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ	6
III. ДЕТАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	11
ЛІТЕРАТУРА	85

СТИСЛИЙ ВИКЛАД

Наказ Міністерства соціальної політики (Мінсоцполітики) від 29.11.2018 р. № 1804 “Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров’я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці” спрямований на узгодження національного законодавства з Директивою Ради 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року про мінімальні вимоги до безпеки та здоров’я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні” (третьою окремою Директивою), як передбачено у статті 424 та Додатку XL¹ до Глави 21 [Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони](#) (УА).

Ці технічні поради та рекомендації до наказу Мінсоцполітики № 1804 подаються у рамках заходів 1.1.1 та 1.1.2 Проекту ЄС-МОП [“На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні”](#)

За дорученням МОП їх підготував Мануел Жоакім Феррейра Мадуро Рошу, старший інспектор праці, колишній заступник Генерального інспектора Органу з питань умов праці Португалії, викладач з безпеки та здоров’я на роботі в університеті, автор низки книг з питань БЗР.

Мета цих технічних рекомендацій – сприяти ефективнішому узгодженню наказу Мінсоцполітики № 1804 з основними міжнародними² та європейськими³ стандартами з питань праці та успішними практиками.

Вони ґрунтуються на матеріалах попереднього Проекту ЄС-МОП [“Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці та подолання незадекларованої праці”](#), зокрема на результатах аналізу і рекомендаціях, наведених у затвердженому [“Національному профілі з безпеки та гігієни праці. Україна – 2018”](#), запропонованих [“Настановах і рекомендаціях до концепції реформування національної системи запобігання професійним ризикам і заохочення безпеки та гігієни праці”](#), [“Стислих нотатках з основних аспектів узгодженості між українським національним законодавством і вибраними директивами ЄС”](#), [“Білій книзі “Директиви ЄС та реформування законодавства України з БГП і трудових відносин”](#) та [“Дорожній карті наближення національного законодавства щодо умов праці до законодавства ЄС”](#).

¹ Див. с. L 161/157 and L 161/1983 Офіційного журналу Європейського Союзу від 29.05.2014 р.

² Зокрема з такими конвенціями МОП: [Конвенцією 2006 р. про основи, що сприяють безпеці та здоров’ю на роботі \(№ 187\)](#); [Конвенцією 1981 р. про безпеку та здоров’я на роботі \(№ 155\)](#); [Конвенцією 1985 р. про служби здоров’я на роботі \(№ 161\)](#); [Конвенцією 1947 р. про інспекцію праці \(№ 81\)](#); [Конвенцією 1969 р. про інспекцію праці в сільському господарстві \(№ 129\)](#).

³ Перш за все з [Директивою Ради 89/391/ЄЕС](#) від 12 червня 1989 р. про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров’я працівників на роботі, [Директивою Ради 89/656/ЄЕС](#) від 30 листопада 1989 р. про мінімальні вимоги до безпеки та здоров’я під час використання засобів індивідуального захисту у робочих зонах та [Регламентом \(ЄС\) 2016/425](#) Європейського Парламенту і Ради про засоби індивідуального захисту, яким скасовано Директиву Ради 89/686/ЄЕС.

Крім того, вони узгоджені з п'ятьма пакетами технічних рекомендацій, наданими Проектом ЄС-МОП у [жовтні](#) й [листопаді](#) 2020 року та [лютому](#), [червні](#) і [липні](#) 2021 року, щодо узгодження розробленого Мінекономіки проєкту Закону “Про безпеку та здоров'я працівників на роботі” (спрямованого на транспонування Рамкової Директиви ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС у національну правову базу) з відповідними міжнародними та європейськими стандартами з питань праці та успішними практиками в цій сфері.

Ці технічні рекомендації не слід розглядати як офіційні коментарі МОП або як заміник позицій наглядових органів МОП.

Крім того, експертно-технічні думки, виражені тут, не відображають офіційну думку Європейського Союзу, і відповідальність за них не може покладатися на Європейський Союз.

У **першому** розділі висвітлено основні позитивні сторони наказу Мінсоцполітики від 29.11.2018 р. № 1804 “Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці”. У **другому** розділі зазначено основні аспекти, що потребують подальшого вдосконалення. **Третій** розділ містить детальний виклад необхідних змін і пропозиції щодо більш доречної редакції відповідних положень, а також обґрунтування цих змін.

Ми очікуємо, що ці технічні рекомендації можуть допомогти вдосконаленню законодавства та покращенню його узгодженості з відповідними міжнародними та європейськими стандартами в сфері праці та успішними практиками, що може реально сприяти забезпеченню безпечніших і більш здорових умов праці в Україні.

Київ, 6 серпня 2021 року

Проект ЄС-МОП

“На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні”

Офіс МОП для країн Центральної та Східної Європи

I. ОСНОВНІ ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

Розглядаючи положення наказу Мінсоцполітики № 1804, що аналізується, у світлі основних застосовних міжнародних і європейських стандартів з питань праці та успішних практик, можна визначити низку позитивних аспектів.

До цих аспектів слід віднести, серед іншого, нижченаведені здобутки.

1. Розроблено сучасний правовий акт, який узгоджує національне законодавство з застосовними міжнародними та європейськими стандартами з питань праці та успішними практиками в галузі вимог безпеки та здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) у робочій зоні.
2. Визначено обов'язки роботодавців щодо використання ЗІЗ у належному стані з точки зору безпеки та здоров'я (наприклад, принцип винятковості та субсидіарності використання ЗІЗ стосовно запобіжних заходів колективного чи організаційного характеру, критерії їхньої адаптації до роботи, ризику та працівника, оцінка професійних ризиків, від яких мають захищати ЗІЗ, інформування, інструктаж і навчання працівників, забезпечення консультацій з ними та їхньої участі).
3. Установлено мінімальні вимоги та правила, що мають застосовуватися у процесі вибору і надання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ).
4. Передбачено більш суворі приписи, ніж у самій директиві щодо ЗІЗ, особливо стосовно догляду і обслуговування. У декількох державах-членах ЄС встановлено рекомендації щодо цього процесу та управління ним за допомогою контрольних переліків⁴, а не приписується, що саме користувач повинен робити й коли.
5. Українське законодавство буде скоординовано, спрощено і поширено на нові сектори, що сприятиме покращенню його практичного застосування.
6. Це пов'язано з більш цілеспрямованою і організованою реалізацією запобіжного підходу, як того вимагають Директива Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року, Конвенція МОП 2006 року про основи, що сприяють безпеці та здоров'ю на роботі (№ 187), Конвенція МОП 1981 року про безпеку та здоров'я на роботі (№ 155) і Конвенція 1985 року про служби здоров'я на роботі (№ 161).

⁴ Європейська Комісія (2017), Оцінка практичного виконання директив ЄС із безпеки та здоров'я на роботі (БЗР) у державах-членах ЄС: [Доповідь по директивах: Директива 89/656/ЄЕС](#) про мінімальні вимоги до безпеки та здоров'я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні.

II. ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ЯКІ СЛІД ПОКРАЩИТИ

Аналіз наказу Мінсоцполітики № 1804 показав, що деякі аспекти необхідно доопрацювати та вдосконалити задля точнішого узгодження з вищезгаданими міжнародними і європейськими стандартами з питань праці та успішними практиками.

Нижче викладено деякі з цих аспектів.

1. Цей нормативний акт повинен бути постановою КМУ, а не наказом міністерства. Директива – це акт загального застосування в усіх країнах ЄС, тому її імплементація повинна забезпечуватися юридично еквівалентним інструментом. Вибір ієрархічно вищого законодавчого акта прийнятий усіма державами-членами ЄС, про що свідчить оцінка, проведена у 2004 році Європейською Комісією⁵. Цей правовий інструмент повинен мати необхідну юридичну силу для забезпечення його ефективного застосування, спростування положень чинних правових актів, які йому суперечать, та гарантування його стабільності й постійності, які потрібні для забезпечення визначеності та захищеності правової системи, як уже рекомендувалося раніше⁶. Це стосується також узгодженості реформи законодавства з БЗР у його внутрішній структурі, а також із чинними правовими актами, зокрема шляхом належного використання ієрархії нормативно-правових актів.
2. Слід покращити систематику, структуру і чіткість цього правового акта, щоб спростити його і полегшити його розуміння та узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року. Ось деякі приклади:
 - a) усі пункти статей проєкту постанови, а також розділів додатків слід належним чином пронумерувати в ієрархічному порядку, щоб полегшити розуміння її положень та перехресні посилання на них у тексті, а перш за все – щоб полегшити її загальне розуміння та ефективне застосування;
 - b) визначення, правові положення та використана термінологія повинні покращити узгодженість із проєктом Закону України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі”, спрямованого на транспонування у національну правову базу Рамкової Директиви 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров’я працівників на роботі;

⁵ Див. Повідомлення Комісії Європейському Парламентові, Раді, Європейському економічному і соціальному комітетові та Комітетові регіонів про практичне застосування положень директив про безпеку та здоров’я на роботі 89/391 (рамкова), 89/654 (робочі зони), 89/655 (робоче обладнання), 89/656 (засоби індивідуального захисту), 90/269 (ручна обробка вантажів) і 90/270 (екранні пристрої), Брюссель, 05.02.2004 р., [COM\(2004\) 62 final](#)

⁶ Див., наприклад, рекомендацію «Передбачити, щоб нормативно-правові акти, якими транспоновано нормативно-правову базу з БЗР Європейського Союзу, мали вищу юридичну силу по відношенню до іншого законодавства», викладену в п. 4) розділу 2 «Законодавчі заходи» Частини IV «Рекомендації» на с. 54 публікації «[Директиви ЄС та реформування законодавства України з БГП і трудових відносин](#)», щоб уникнути ризику «можливості для ієрархічно нижчих джерел права», що зазначено у пункті «Прийняти програму законодавчих заходів», наведеного у Частині V «Дорожня карта» на с. 61 цього документа.

- c) також рекомендується передбачити у структурі правового акта регулювання правової компетенції щодо заохочення і забезпечення дотримання його положень, а також щодо встановлення санкцій за його недотримання;
 - d) крім того, рекомендується передбачити у запропонованих “Прикінцевих і перехідних положеннях” дату набрання чинності цим правовим актом, законодавчі акти, що скасовуються у зв’язку з набранням ним чинності, внесення у необхідних випадках змін до додатків і реалізацію заходів, необхідних для узгодження правової бази з положеннями цього правового акта з метою забезпечити його ефективне застосування.
3. Деякі терміни, використовувані впродовж усього тексту правового акта, слід змінити, щоб покращити чіткість і простоту, а також одноманітність термінології та точніше узгодити ці терміни з міжнародними та європейськими стандартами з питань праці та успішними практиками.
- a. Такі терміни, як “суб’єкти господарювання” або “підприємство”, слід замінити в усьому тексті більш доречним терміном “роботодавець” - не лише тому, що цей правовий акт є частиною законодавства про працю (і, отже, регулює права і обов’язки роботодавців та працівників у рамках трудових відносин, а не як операторів ринку або суб’єктів господарювання), а й для забезпечення необхідної узгодженості з терміном “роботодавець”, уже визначеним у запропонованій частині четвертій статті 21 Кодексу законів про працю, зі змінами, передбаченими розробленим Мінекономіки проектом Закону “Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо визначення поняття трудових відносин та ознак їх наявності”, а також визначеним у пп. 30 п. 1 ст. 1 розробленого Мінекономіки проекту Закону “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі”, спрямованого на транспонування у національну правову базу Рамкової Директиви 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров’я працівників на роботі.
 - b. У часто вживаному у документі виразі “охорона здоров’я” (наприклад у випадку “Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров’я”) слід видалити слово “охорона”, тому що:
 - i. Засоби індивідуального захисту використовуються не лише для охорони здоров’я працівників, але і для забезпечення їхньої безпеки і попередження впливу професійних ризиків, які не були усунуті (або не були повністю усунуті) за допомогою інших запобіжних і захисних заходів згідно із загальними принципами запобігання;
 - ii. Необхідно узгодити ці мінімальні вимоги із Директивою Ради 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року про мінімальні вимоги до безпеки та здоров’я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні.
 - c. Термін “охорона праці”, який часто вживається по тексту Наказу Мінсоцполітики № 1804, Мінімальних вимог і додатків, необхідно замінити на “безпека і здоров’я”, оскільки “охорона праці” відображає ретроградний підхід до БЗР, головним чином зосереджений на реактивних, захисних, коригувальних і

компенсаційних заходах, замість того, щоб запроваджувати сучасний превентивний підхід, в основі якого лежить запобігання і управління ризиками (оцінка ризиків і контроль). І в той час як підхід, оснований на охороні, головним чином націлений на мінімізацію наслідків руйнівної події, яка вже сталася, підхід, заснований на запобіганні, націлений на попередження настання руйнівної події взагалі. Саме це лежить в основі Рамкової директиви ЄС із БЗР.

- d. Іншим важливим аспектом, на якому треба наголосити, є плутанина із використанням термінів **“робочі зони”** і **“робочі місця”**. Важливо зауважити, що термін **“робоча зона”** є ширшим за своїм значенням, ніж **“робоче місце”**. Робоча зона може включати одне або більше робочих місць. **“Робочу зону”** можна визначити як **“місце, призначене для розміщення робочих місць у приміщеннях підприємства та/або установи, а також будь-яке місце на території підприємства та/або установи, до якого працівник має доступ під час виконання своєї роботи”** (як зазначається у Статті 2 Директиви Ради 89/654/ЄЕС, від 30 листопада 1989 р., щодо мінімальних вимог до безпеки та здоров’я у робочих зонах). **“Робочу зону”** можна також визначити як **“всі місця, де працівникам необхідно бути або куди їм необхідно прямувати у зв’язку з їхньою роботою, і які є під прямим чи опосередкованим контролем роботодавця”** (як зазначається у Статті 3(с) Конвенції МОП №. 155). **“Робоче місце”**, з іншого боку, означає конкретне індивідуальне місце/станцію, яке в принципі призначене для однієї особи для виконання роботи.
4. Заголовок Наказу Мінсоцполітики № 1804 (**“Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров’я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці”**) необхідно замінити на **“Мінімальні вимоги безпеки і здоров’я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні”** - по всьому тексту і Вимог і додатків 1-4 до неї з таких причин:
- a. Засоби індивідуального захисту використовуються не лише для захисту здоров’я працівників, але і для забезпечення безпеки і попередження впливу професійних ризиків, які не були усунуті або не були суттєво обмежені за допомогою інших заходів відповідо до загальних принципів запобігання;
- b. Засоби індивідуального захисту повинні забезпечуватися для працівників не лише в межах робочого місця, а й на інших ділянках робочої зони, які не обов’язково є робочим місцем (зони доступу до робочих місць, виробничі ділянки, небезпечні зони, зони для пересування, сходи, будівельні ліси, силоси, замкнуті простори, будівельні майданчики, платформи, робоче обладнання, склади і місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути – загалом у робочих зонах) і де працівники можуть наражатися на професійні ризики, які не були усунуті або не були суттєво обмежені за допомогою інших запобіжних/захисних заходів.
- c. Для кращого узгодження із Директивою Ради 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року про мінімальні вимоги до безпеки та здоров’я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні.

a.

5. Слід зазначити також, як рекомендовано, що положення Закону України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі” (який транспонує Рамкову Директиву 89/391/ЄЕС) поширюються також на мінімальні вимоги до забезпечення ЗІЗ, без обмеження суворіших і (або) спеціальних положень, викладених у цій постанові, щоб забезпечити точніше узгодження зі ст. 1(4) Директиви 92/58/ЄЕС і кращий захист безпеки та здоров’я працівників, уникаючи законодавчих прогалин і необхідності повторювати всі положення правового акта, яким транспоновано Рамкову директиву ЄС, у кожному правовому акті, яким транспонується кожна окрема директива.
6. Відсутнє визначення державного органу, який має правову компетенцію щодо заохочення, контролю і забезпечення додержання даного правового акта. У державах-членах ЄС у більшості випадків забезпечення додержання директиви щодо ЗІЗ є обов’язком загального органу інспекції праці, що підтримується визначенням кримінальних або адміністративних санкцій⁷. Тому рекомендується передбачити, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про працю, має повноваження заохочувати, контролювати і забезпечувати додержання положень цієї постанови, що дозволить краще узгодити цей правовий акт із:
- а) ст. 9(1) Конвенції МОП 1981 року про безпеку та здоров’я на роботі (№ 155), згідно з якою “утілення в життя нормативно-правових актів, які стосуються безпеки та здоров’я на роботі та робочого середовища, забезпечується адекватною та відповідною системою інспекції”;
 - б) ст. 3(1) Конвенції МОП 1947 року про інспекцію праці (№ 81) і ст. 6(1) Конвенції МОП 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (№ 129), де визначено основні функції системи інспекції праці;
 - в) ст. 4(2) Директиви 89/391/ЄЕС, згідно з якою “держави-члени повинні забезпечити належний контроль та нагляд”.
7. Відсутні правові норми, спрямовані на застосування санкцій за порушення цього правового акта. Отже, рекомендується передбачити адекватні та стримувальні санкції за порушення його положень, щоб забезпечити дотримання цих положень і краще узгодити його з застосовними міжнародними та європейськими стандартами з питань праці, зокрема з такими:
- а) ст. 9(2) Конвенції МОП № 155, згідно з якою “система втілення в життя передбачає застосування адекватних санкцій за порушення нормативно-правових актів”;
 - б) ст. 18 Конвенції МОП № 81 і ст. 24 Конвенції МОП № 129, згідно з якими “відповідні санкції за порушення правових норм, виконання яких повинні забезпечувати інспектори праці, та за перешкоджання інспекторам праці у

⁷ Європейська Комісія (2017), Оцінка практичного виконання директив ЄС із безпеки та здоров’я на роботі (БЗР) у державах-членах ЄС: [Доповідь по директивах: Директива 89/656/ЄЕС](#) про мінімальні вимоги до безпеки та здоров’я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні.

виконанні їхніх обов'язків, повинні передбачатися національним законодавством та ефективно застосовуватися”.

8. Відсутні прикінцеві та перехідні положення щодо набрання чинності постановою, а також щодо забезпечення належного коригування додатків у необхідних випадках із метою забезпечення їх відповідності національним і міжнародним стандартам та адаптації до технічного прогресу, а також стосовно необхідності забезпечити відповідність інших національних нормативно-правових актів і процедур цій постанові. Отже, рекомендується включити рекомендовані положення, що забезпечить точніше узгодження правового акта зі ст. 9 Директиви 89/656/ЄЕС.
9. Додатки, що містяться у наказі Мінсоцполітики від 29.11.2018 р. № 1804, розроблені без урахування поправки, внесеної Директивою Комісії 2019/1832 від 24 жовтня 2019 року, якою було внесено зміни до Додатків I, II та III до Директиви 89/656/ЄЕС з метою внесення суто технічних поправок. Мета цих поправок полягала у забезпеченні відповідності класифікації ризиків, викладених у Регламенті (ЄС) 2016/425, та їх узгодження з застосованими термінами й типами засобів індивідуального захисту, згаданих у цьому регламенті, де містяться положення щодо безпеки та здоров'я у контексті розроблення і виробництва ЗІЗ. Крім істотних змін у заголовках і змісті додатків, необхідно було змінити посилання на статті тексту постанови, а також змінити структуру додатків, упорядкувати їх по-новому і змінити нумерацію. Як результат, ми рекомендуємо використати переглянуті Додатки I–IV, подані у заключній частині розділу III “Детальні рекомендації” цієї доповіді, відразу після стислих коментарів до Додатків 1-4 до наказу Мінсоцполітики, наведених у таблиці з детальними коментарями щодо них.

Детальніші рекомендації щодо основних аспектів, зазначених вище, а також багатьох інших, разом із відповідним обґрунтуванням, викладені у наступному розділі.

III. ДЕТАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства соціальної політики України 29 листопада 2018 року № 1804	ЗАТВЕРДЖЕНО Постанова Кабінету Міністрів України <u> 2020 року № </u>	Слід змінити, як рекомендовано, щоб забезпечити транспонування Директиви Ради ЄС 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року про мінімальні вимоги до безпеки та здоров'я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні постановою Кабінету Міністрів України (КМУ), а не наказом міністерства, що забезпечить цьому документові необхідну юридичну силу (для необхідної ефективності та спростування положень чинних правових актів, що суперечать йому), гарантуватиме його сталість і юридичну стабільність із часом, а також безпеку і визначеність правового режиму.
Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці	Про затвердження Мінімальних вимог безпеки і здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні	Неохідно змінити, як пропонується, тому що використання в назві терміна “робоче місце” замість “робоча зона” є неправильним і не узгоджується із Директивою 89/656/ЄЕС. ЗІЗ повинні використовуватися у робочих зонах, які можуть включати як робочі місця, такі і інші ділянки, які не є робочими місцями, але де використання ЗІЗ є необхідним (напр., зони доступу до робочих місць, виробничі ділянки, небезпечні зони, зони для пересування, сходи, будівельні ліси, силоси, замкнуті простори, будівельні майданчики, платформи, робоче обладнання, склади і місця зберігання, паркувальні майданчики, транспортні маршрути – загалом у робочих зонах) і де працівники можуть наражатися на

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		професійні ризики, які не були усунуті або не були суттєво обмежені за допомогою інших запобіжних/захисних заходів). Ця помилка чітко відображає змішування і недоречне використання термінів “робочі зони” і “робочі місця”. Термін “робоча зона” значно ширше, ніж термін “робоче місце”. Робоча зона може включати одне або більше робочих місць. “Робочу зону” можна визначити як “місце, призначене для розміщення робочих місць у приміщеннях підприємства та/або установи, а також будь-яке місце на території підприємства та/або установи, до якого працівник має доступ під час виконання своєї роботи” (як зазначається у Статті 2 Директиви Ради 89/654/ЄЕС, від 30 листопада 1989 р., щодо мінімальних вимог до безпеки та здоров’я у робочих зонах). “Робочу зону” можна також визначити як всі місця, де працівникам необхідно бути або куди їм необхідно прямувати у зв’язку з їхньою роботою, і які є під прямим чи опосередкованим контролем роботодавця” (як зазначається у Статті 3(с) Конвенції МОП №. 155). “Робоче місце”, з іншого боку, означає конкретне індивідуальне місце/станцію, яке в принципі призначене для однієї особи для виконання роботи. Необхідно тако видалити слово “охорона”, тому що засоби індивідуального захисту використовуються не лише для захисту здоров’я працівників, але і для забезпечення безпеки і попередження впливу професійних

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		ризиків, які не були усунуті або не були суттєво обмежені за допомогою інших заходів відповіно до загальних принципів запобігання.
I. Загальні положення	Розділ I. Загальні положення Стаття 1. Предмет і сфера дії	Слід додати для точнішого узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС і покращення систематики, структури та чіткості цього правового акта. Прив'язка тексту до розділів і статей та, де необхідно, розбивка їх на пункти та підпункти узгоджується з ієрархічним рівнем постанови та відповідною організацією юридичної термінології.
1. Ці Мінімальні вимоги встановлюють загальні вимоги до засобів індивідуального захисту (далі - ЗІЗ), що використовуються працівниками під час трудового процесу. 3. Ці Мінімальні вимоги розроблено на основі Директиви Ради 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року про мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (третя окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).	1. Ця постанова встановлює мінімальні вимоги до безпеки і здоров'я під час використання працівниками засобів індивідуального захисту (далі – “ЗІЗ”) у робочій зоні та імплементує положення Директиви Ради 89/656/ЄЕС від 30 листопада 1989 року (третьої окремої директиви у значенні параграфа 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).	Слід змінити, як рекомендовано, для точнішого узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС і з характером цього правового акта (який повинен бути постановою КМУ). Також термін “робоче місце” необхідно замінити на “робоча зона”. Як зазначалося вище, ця помилка відображає Ця помилка чітко відображає змішування і недоречне використання термінів “робочі зони” і “робочі місця”. Термін “робоча зона” ширше, ніж “робоче місце”, як пояснюється вище. Робоча зона може включати одна або більше робочих місць. А “робоче місце” означає конкретне індивідуальне місце/станцію, яке в принципі призначене для однієї особи для виконання роботи.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		Пункти 1 і 3 розділу I “Загальні положення” мають схожий зміст, тому їх текст можна помістити в одне й те саме правове положення.
2. Ці Мінімальні вимоги поширюються на суб’єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, які у своїй діяльності використовують ЗІЗ.	2. Положення цієї постанови поширюються на всіх роботодавців, включно з самозайнятими особами, в усіх секторах діяльності, як державних, так і приватних, незалежно від форм власності або організаційно-правової форми.	Для точнішого узгодження зі ст. 2(1) Закону України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі” (яким транспонується Рамкова Директива ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС), а також для точнішого узгодження зі ст. 2(1) Рамкової Директиви ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС.
	3. Положення Закону України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі”, яким імплементовано положення Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров’я працівників на роботі, повною мірою поширюються на всю сферу, зазначену в параграфі 1, без шкоди для суворіших і (або) спеціальних положень, передбачених у цій постанові.	Цей пункт слід додати для точнішого узгодження зі ст. 2(1) Директиви 89/656/ЄЕС, забезпечивши цим, щоб положення Закону України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі” (яким транспонується Рамкова Директива ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС), поширювалися також на мінімальні вимоги до використання працівниками ЗІЗ у робочій зоні, без шкоди для суворіших і (або) спеціальних положень, передбачених у цій постанові. Це забезпечує узгодженість із правовими актами в цій самій галузі системи норм.
(I. Загальні положення)	Стаття 2. Визначення	
(I. Загальні положення) 4. У цих Мінімальних вимогах терміни вживаються в таких значеннях: ЗІЗ - означає всі засоби, які призначені для носіння і використання працівником з метою індивідуального захисту від одного або більше ризиків, які могли б становити загрозу безпеці та здоров’ю на роботі, а також будь-які пристосування, аксесуари чи змінні компоненти, призначені для цієї мети;	1. Для цілей цієї постанови терміни вживаються в таких значеннях: 1) засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ) - всі засоби, які призначені для носіння і використання працівником з метою індивідуального захисту від одного або більше ризиків, які могли б становити загрозу безпеці та здоров’ю на роботі, а також будь-які пристосування, аксесуари чи змінні компоненти, призначені для цієї мети;	Терміни “роботодавець” і “працівник” мають те саме значення і зміст, що й у Законі України “Про безпеку та здоров’я працівників на роботі”, яким транспонується Директива ЄС 89/391/ЄЕС. “Нове” положення, що повторює положення, на яке є перехресне посилання, зробило його некорисним. Це питання уникнення законодавчого “забруднення” і можливих у майбутньому проблем тлумачення, що виникатимуть через розбіжність у формулюванні.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
роботодавець — власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган незалежно від форм власності, виду діяльності, господарювання і фізична особа, яка використовує найману працю; працівник — особа, яка працює на підприємстві, в організації, установі та виконує обов'язки або функції згідно з трудовим договором (контрактом); суб'єкти господарювання — учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством;	2) черговий засіб індивідуального захисту (черговий ЗІЗ) - спеціальний одяг, спеціальне взуття чи інший ЗІЗ колективного (безособового) користування, як-от рукавиці чи калоші діелектричні при електроустановках, кожух або плащ непромокальний на зовнішніх постах, що закріплений за певними робочими зонами чи видається працівникам тільки на час виконання тих робіт, для яких вони передбачені, та передається однією зміною іншої.	Термін “суб'єкти господарювання” не повинен використовуватися в цьому правовому акті, тому його не потрібно уточнювати, оскільки це не підтримує його тлумачення. Має бути однозначно зрозуміло, що суб'єктом обов'язку з запобігання є роботодавець, а не суб'єкт господарювання. В реальності є “суб'єкти господарювання”, котрі не є “роботодавцями” (наприклад, самозайнятий працівник без найманих працівників), і “роботодавці”, які не є “суб'єктами господарювання” (наприклад, об'єднання, державні служби тощо). Термін “роботодавець” вже визначений у пп. 31 п. 1 ст. 1 розробленого Мінекономіки проекту Закону “Про безпеку та здоров'я працівників на роботі”, спрямованого на транспонування у національну правову базу Рамкової Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі. Також термін “робоче місце” необхідно замінити на “робоча зона”. Як зазначалося вище, ця помилка відображає Ця помилка чітко відображає змішування і недоречне використання термінів “робочі зони” і “робочі місця”. Термін “робоча зона” ширше, ніж “робоче місце”, як пояснюється вище. Робоча зона може включати одна або більше робочих місць. А “робоче місце” означає конкретне індивідуальне
черговий засіб індивідуального захисту (черговий ЗІЗ) - спеціальний одяг, спеціальне взуття чи інший ЗІЗ колективного (безособового) користування, як-от рукавиці чи калоші діелектричні при електроустановках, кожух або плащ непромокальний на зовнішніх постах, що закріплений за певними робочими місцями чи видається працівникам тільки на час виконання тих робіт, для яких вони передбачені, та передається однією зміною іншої.		

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		місце/станцію, яке в принципі призначене для однієї особи для виконання роботи.
Термін ЗІЗ у цих Мінімальних вимогах не застосовується до: спеціального робочого одягу та уніформи, не призначеної для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівника; спеціального захисного спорядження, що використовується аварійно-рятувальними службами для ліквідації надзвичайних ситуацій та аварій; ЗІЗ, призначені для носіння та використання особовим складом Збройних сил України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів; ЗІЗ для дорожнього (автомобільного) транспорту; спортивного спорядження; засобів для самозахисту і протидії; портативних (переносних) засобів для виявлення і попередження ризиків та перешкод.	2. Термін ЗІЗ у цих Мінімальних вимогах не застосовується до: 1) спеціального робочого одягу та уніформи, не призначеної для забезпечення безпеки і захисту здоров'я працівника; 2) спеціального захисного спорядження, що використовується аварійно-рятувальними службами для ліквідації надзвичайних ситуацій та аварій; 3) ЗІЗ, призначених для носіння та використання особовим складом Збройних сил України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів; 4) ЗІЗ для дорожнього (автомобільного) транспорту; 5) спортивного спорядження; 6) засобів для самозахисту і протидії; 7) портативних (переносних) засобів для виявлення і попередження ризиків та перешкод.	Введено нумерацію абзаців із метою ясності та кращого розкриття тексту цього правового акта .
Інші терміни, що вживаються у цих Мінімальних вимогах, наведені	Рекомендується видалити це речення з причин, зазначених у сусідньому стопчику.	Немає сенсу посилатися на Технічний регламент засобів індивідуального захисту,

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
у Господарському кодексі України, законах України “Про охорону праці”, “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, Технічному регламенті засобів індивідуального захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761 (далі – Технічний регламент засобів індивідуального захисту).		затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 761. З міркувань системності та згідно з правилами спадкоємності законів із часом, цей правовий акт не має підстав для існування. Технічний регламент засобів індивідуального захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 761 (далі – Технічний регламент ЗІЗ), має той самий предмет регулювання, що й даний правовий акт, тому немає сенсу залишати його в правовій системі, оскільки це спричиняє проблеми тлумачення, що впливають на правову визначеність і захищеність. Цю зміну слід внести, як рекомендовано, не тільки для точнішого узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС, а й тому, що цей правовий акт (як і директива, яка транспонується) – набагато більше, ніж просто технічний регламент, оскільки він регулює, в тому числі, низку обов’язків роботодавців (наприклад, забезпечення додержання норм щодо безпеки та здоров’я, інформування, навчання працівників та їхніх представників, консультування з ними й забезпечення їхньої участі). Узгодженість і ясність правової бази підвищуються завдяки усуненню зайвих посилань або посилань, що містяться в інших актах цієї самої галузі системи норм. Щоб забезпечити дотримання принципів правової визначеності та захищеності, це положення слід однозначно видалити. Його залишення у

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		правовій системі погіршує нинішню ситуацію з правовою базою в галузі БЗР, яка є надто обширною, юридичною складною і важкою для розуміння її адресатами та правозастосовними органами.
	Розділ II. Обов'язки роботодавців	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта.
(I. Загальні положення)	Стаття 3. Загальний принцип	
5. ЗІЗ слід використовувати у разі неможливості уникнути або в достатній мірі обмежити ризики для життя та здоров'я працівників технічними засобами колективного захисту або заходами, методами чи правилами організації роботи.	1. ЗІЗ слід використовувати у разі неможливості уникнути або в достатній мірі обмежити ризики для життя, безпеки та здоров'я працівників технічними засобами колективного захисту або заходами, методами чи правилами організації роботи.	Звернення до принципів, які ведуть до запобіжних заходів, заслуговує на те, щоб бути висвітленим в окремій статті, включеній у розділ, в якому встановлено обов'язки роботодавця. Крім того, це зроблено для точнішого узгодження з систематикою Директиви 89/656/ЄЕС, її термінологією та актуальністю запобіжних принципів, погоджених Директивою 89/391/ЄЕС.
6. ЗІЗ використовують виключно за призначенням згідно з інструкціями з експлуатації, які мають бути зрозумілими для працівників.	2. ЗІЗ використовують виключно за призначенням згідно з інструкціями з експлуатації, які мають бути зрозумілими для працівників.	
II. Загальні обов'язки роботодавців	Стаття 4. Загальні положення	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта.
1. Для забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання, комплектування, видачу та утримання (забезпечення працездатності та належного гігієнічного стану) ЗІЗ з урахуванням вимог пункту 4 розділу I цих Мінімальних вимог .	1. Для забезпечення безпеки та здоров'я працівників роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання, комплектування, видачу та утримання необхідних ЗІЗ і забезпечити їхню працездатність та належний гігієнічний стан.	Спрощення формулювання, що вказує на мету утримання.
2. Ці ЗІЗ мають відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту щодо безпеки та стандартам стосовно конструкції і виготовлення.	2. ЗІЗ повинні відповідати стандартам стосовно конструкції і виготовлення, мати позитивний висновок органів з оцінки відповідності, сертифікат відповідності чи декларацію відповідності та	Перенумерація за правилом "у кожному параграфі - одне положення". Додано формулювання щодо відповідності основним вимогам розміщення ЗІЗ на ринку згідно з редакцією, спочатку запропонованою у

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
Під час обрання ЗІЗ мають: відповідати ступеню існуючих ризиків для життя та здоров'я працівників та не призводити до будь-якого збільшення рівня цього ризику; відповідати існуючим на робочому місці умовам; підходити користувачеві після необхідного регулювання.	використовуватися згідно з інструкціями виробника. 3. Під час обрання ЗІЗ мають: 1) відповідати ступеню існуючих ризиків для життя та здоров'я працівників та не призводити до будь-якого збільшення рівня цього ризику; 2) відповідати існуючим у робочих зонах умовам; 3) враховувати ергономічні вимоги та стан здоров'я працівника; 4) підходити користувачеві після необхідного регулювання. 4. На роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці, а також роботах, що пов'язані із забрудненням, або тих, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах, працівникам видаються безоплатно спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші підхожі ЗІЗ.	п. 1 розділу III “Інші положення” наказу Мінсоцполітики № 1804. Також термін “робоче місце” необхідно замінити на “робоча зона”. Як зазначалося вище, ця помилка відображає Ця помилка чітко відображає змішування і недоречне використання термінів “робочі зони” і “робочі місця”. Термін “робоча зона” ширше, ніж “робоче місце”, як пояснюється вище. Робоча зона може включати одна або більше робочих місць. А “робоче місце” означає конкретне індивідуальне місце/станцію, яке в принципі призначене для однієї особи для виконання роботи. Необхідно також додати згадку про ергономічні вимоги та стан здоров'я працівника, що зазначено в Директиві та має важливе значення (див. ст. 4(1)(с) Директиви 89/656/ЄЕС). Існують ЗІЗ, використання котрих вимагає хорошої фізичної підготовки. Усі ЗІЗ повинні видаватися безоплатно (а не лише у випадку робіт із шкідливими або небезпечними умовами праці, пов'язаних із забрудненням або здійснюваних у несприятливих метеорологічних умовах), як передбачено у ст. 4(6) Директиви 89/656/ЄЕС, а також урахувуючи зв'язок ст. 6(5) із ст. 9(1)(а) Директиви 89/391/ЄЕС.
3. На роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці, а також роботах, що пов'язані	Припис, перенесений вище до статті 4, з запропонованим там формулюванням.	Принцип безоплатного надання ЗІЗ працівникам уже встановлений у ст. 4(1) цієї

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
із забрудненням, або тих, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах, працівникам видаються безоплатно спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші ЗІЗ за встановленими нормами, які для роботодавця є обов'язковим мінімумом безоплатної видачі ЗІЗ, з визначенням захисних властивостей ЗІЗ та строків їх використання.		постанови, згідно зі ст. 4(6) Директиви 89/656/ЄЕС. Властивості та строки використання можуть визначатися з інструкцій виробника для кожного ЗІЗ.
4. Працівникам, професії та посади (професійні назви робіт) яких передбачені в Норммах безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року № 62, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12 травня 2009 року за № 424/16440 (далі – Норми безоплатної видачі ЗІЗ), працівникам загальних (наскрізних) професій різних галузей промисловості ЗІЗ видаються незалежно від виду економічної діяльності підприємства, за винятком випадків, коли ці професії та посади (професійні назви робіт) передбачені у відповідних Норммах безоплатної видачі ЗІЗ з урахуванням специфічних умов праці.	Рекомендується видалити це речення з причин, зазначених у сусідній колонці.	Вибір ЗІЗ відповідно до рівня ризику, від якого вони мають захищати, здійснюється за результатами оцінки ризиків, передбаченої у ст. 5 Директиви 89/656/ЄЕС (транспонованої нижче у ст. 5 постанови). Тому це положення, що приписує, є некорисним і створює плутанину. Принцип безоплатного надання ЗІЗ працівникам (тобто за рахунок роботодавця), встановлений у ст. 4(1) цієї постанови, згідно зі ст. 4(6) Директиви 89/656/ЄЕС і з урахуванням зв'язку ст. 6(5) із ст. 9(1)(а) Директиви 89/391/ЄЕС, не є сумісним із установленням норм, а саме за професіями та посадами. Єдиний можливий виняток – коли ЗІЗ використовуються не виключно у робочій зоні, як передбачено у другому реченні ст. 4(6) Директиви 89/656/ЄЕС. Таким чином, наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року № 62, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 травня 2009 року за № 424/16440, стосовно Норм безоплатної видачі

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
		спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, не є корисним. Його слід скасувати.
5. Якщо існування більше одного ризику для життя та здоров'я працівників визначає необхідність одночасного носіння ними більше одного ЗІЗ, такі засоби мають бути сумісними та ефективними проти існуючого ризику (ризиків).	5. Якщо існування більше одного ризику для життя, безпеки та здоров'я працівників визначає необхідність одночасного носіння ними більше одного ЗІЗ, такі засоби мають бути сумісними та ефективними проти існуючого ризику (ризиків).	Упорядкування цього пункту в систематичній послідовності даної статті. Після згадки про особливості ЗІЗ повинно йти посилання на конкретних користувачів.
(2 речення п. 3) Працівники, які залучаються до разових робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха тощо, що не передбачені трудовим договором, мають бути забезпечені необхідними ЗІЗ.	6. Працівники, які залучаються до разових робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха тощо, що не передбачені трудовим договором, мають бути забезпечені необхідними ЗІЗ.	Нумерація абзацу з метою кращої ідентифікації згідно з правилом "один параграф для кожного правового положення".
	7. Учням, які навчаються у навчальних закладах незалежно від форм навчання, на час проходження трудової практики (навчання на робочому місці) у роботодавця, інструкторам, а також працівникам, які тимчасово або за сумісництвом виконують роботи за професіями та посадами, для яких передбачені ЗІЗ на час виконання цієї роботи, видаються ЗІЗ.	Для покращення чіткості та систематики постанови пропонується додати тут як "новий" пункт 7 цієї статті текст пункту 11 розділу II "Загальні обов'язки роботодавців" наказу Мінсоцполітики № 1804. Як і попередній пункт, він є посиланням на конкретну групу користувачів ЗІЗ. Згідно зі ст. 3 Рамкової Директиви ЄС із БЗР 89/391/ЄЕС, обов'язки роботодавця з запобігання повинні поширюватися й на "стажерів та учнів".
	Стаття 5. Оцінка ЗІЗ	
6. Перед вибором ЗІЗ (понад встановлених Нормами безоплатної видачі ЗІЗ) роботодавець повинен оцінити, чи відповідають ЗІЗ, які він планує використовувати, вимогам пунктів 2, 5 цього розділу .	1. Перед вибором ЗІЗ роботодавець повинен оцінити, чи відповідають ЗІЗ, які він планує використовувати, вимогам статті 4 . 2. Оцінка має включати:	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта. Розбивка пункту за правилом "один параграф для кожного положення".

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
Оцінка має включати: аналіз та оцінку ризиків для життя та здоров'я працівників, яких не можна уникнути за допомогою інших засобів; визначення характеристик, які повинен мати ЗІЗ для ефективного захисту життя та здоров'я працівників від вже визначених ризиків, беручи до уваги будь-які ризики, які може створити сам ЗІЗ; порівняння характеристик ЗІЗ, наявних у суб'єкта господарювання, з характеристиками, визначеними під час цієї оцінки. Оцінка ЗІЗ, передбачена пунктом 6 цього розділу має проводитись повторно, якщо будь-які елементи цієї оцінки зазнали змін.	1) аналіз та оцінку ризиків для життя, безпеки та здоров'я працівників, яких не можна уникнути за допомогою інших засобів; 2) визначення характеристик, які повинен мати ЗІЗ для ефективного захисту життя, безпеки та здоров'я працівників від вже визначених ризиків, беручи до уваги будь-які ризики, які може створити сам ЗІЗ; 3) порівняння характеристик ЗІЗ, наявних у суб'єкта господарювання, з характеристиками, визначеними під час цієї оцінки.	Тематична прив'язка і зміна нумерації. Коригування термінології (не тільки “життя та здоров'я”, а й також безпеки).
Оцінка ЗІЗ, передбачена пунктом 6 цього розділу має проводитись повторно, якщо будь-які елементи цієї оцінки зазнали змін.	3. Оцінка ЗІЗ, передбачена пунктом 1, має проводитись повторно, якщо будь-які елементи цієї оцінки зазнали змін, з урахуванням будь-яких суттєвих змін, зумовлених технічним прогресом.	Необхідність додання рекомендованої останньої частини п. 3 зумовлена двома аспектами: 1. Приписом, наведеним у ст. 9 Директиви 89/656/ЄЕС (додатки є орієнтовними); 2. Принципом запобігання “адаптація до технічного прогресу”, передбаченим у ст. 6 Директиви 89/391/ЄЕС, який є обов'язковим.
8. Роботодавець видає ЗІЗ на строк носіння, що визначається з урахуванням рівня ризику для життя та здоров'я працівників, частоти знаходження працівника під дією цього ризику, характеристики робочого місця кожного працівника та ефективності самого ЗІЗ, при цьому строк носіння ЗІЗ за	4. Роботодавець надає ЗІЗ на необхідний строк, протягом якого їх слід носити, визначеного на основі характеру і рівня ризику для життя, безпеки та здоров'я працівників, умов у робочій зоні, частоти знаходження працівника під дією цього ризику, характеристики робочого місця	Розбивка п. 8 на два нових пункти (4 та 5) для ясності, згідно з правилом “один параграф для кожного положення”. Крім того, зміна з метою покращення чіткості цих положень.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
календарними днями обчислюється з дня їх фактичної видачі та не має перевищувати строк придатності, визначений документами виробника (інструкціями з експлуатації, паспортами тощо).	кожного працівника та ефективності самого ЗІЗ. 5. Строк носіння ЗІЗ за календарними днями обчислюється з дня їх фактичної видачі та не має перевищувати строк придатності, визначений документами виробника, а саме інструкціями з експлуатації або паспортами.	
	6. Без шкоди для пп. 1-4 цієї статті вибір ЗІЗ за характером виконуваних робіт роботодавець здійснює з урахуванням класифікації ЗІЗ відповідно до чинних національних стандартів.	З міркувань системності перенесено з п. 11 розділу III “Інші положення” наказу Мінсоцполітики. Мета оцінки – визначити необхідність надання ЗІЗ та їхні характеристики, тому це – орієнтир, який слід урахувати.
	7. З метою сприяння проведенню оцінки ризиків і визначення необхідності надання ЗІЗ та їхніх характеристик згідно з положеннями цієї постанови роботодавець користується Орієнтовним переліком ризиків для частин тіла, що підлягають захисту за допомогою ЗІЗ, для здійснення оцінки ризиків і визначення потреби у ЗІЗ та їхніх характеристик, наведеним у Додатку I до цих Мінімальних вимог.	Крім того, для покращення чіткості та полегшення розуміння і використання цього документа п. 11 розділу III “Інші положення” наказу Мінсоцполітики був розділений на три рекомендовані пункти (6-8), що забезпечує дотримання правила “один параграф для кожного правового положення”.
	8. З метою сприяння вибору найбільш доречних ЗІЗ роботодавець користується: 1) Орієнтовним переліком видів ЗІЗ з урахуванням ризиків, від яких вони захищають, наведеним у Додатку II до цих Мінімальних вимог; 2) Орієнтовним переліком видів і галузей діяльності, в яких може бути потреба надавати ЗІЗ, наведеним у Додатку III до цих Мінімальних вимог.	Крім того, формулювання цих пунктів було переглянуто з метою покращення чіткості та точнішого їх узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС. Змінено і оновлено також посилання на додатки, щоб відобразити кращу організацію і структуру додатків та всього тексту постанови.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
	9. Роботодавець не повинен допускати до роботи працівників без необхідних ЗІЗ, а також якщо ЗІЗ знаходяться в забрудненому, несправному стані або з простроченими строками періодичних випробувань, що проводяться відповідно до інструкцій з їх експлуатації.	З міркувань системності перенесено з п. 12 розділу III “Інші положення” наказу Мінсоцполітики. Мета оцінки – обрати ЗІЗ і прийняти рішення, тому це – орієнтир, який слід урахувати.
	Стаття 6. Використання ЗІЗ	
9. ЗІЗ призначений для особистого (індивідуального) користування. Якщо один ЗІЗ за певних обставин має використовуватися кількома працівниками, роботодавець перед кожним застосуванням цього ЗІЗ вживає заходів, необхідних для запобігання виникненню проблем для здоров’я та особистої гігієни користувачів, а саме: з відновлення придатності ЗІЗ (за процедурами щодо ремонту та заміни компонентів ЗІЗ відповідно до інструкцій з їх експлуатації); із забезпечення належного гігієнічного стану (за процедурами щодо очищення (хімочищення), прання, обезпилювання, дегазації, дезактивації, дезінфекції тощо відповідно до інструкцій з їх експлуатації).	1. ЗІЗ призначений для індивідуального користування. 2. Якщо один ЗІЗ за певних обставин має використовуватися кількома працівниками, роботодавець перед кожним застосуванням цього ЗІЗ вживає заходів, необхідних для запобігання виникненню проблем для здоров’я та особистої гігієни користувачів, а саме: 1) з відновлення придатності ЗІЗ (за процедурами щодо ремонту та заміни компонентів ЗІЗ відповідно до інструкцій з їх експлуатації); 2) із забезпечення належного гігієнічного стану (за процедурами щодо очищення (хімочищення), прання, обезпилювання, дегазації, дезактивації, дезінфекції тощо відповідно до інструкцій з їх експлуатації).	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта. Тематична прив’язка до використання ЗІЗ і зміна нумерації та коригування термінології. Розбивка пункту для більшої ясності та виділення одного пункту для кожного положення.
Граничний строк використання таких ЗІЗ залежно від їх зношеності встановлюється роботодавцем за погодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася),	3. Граничний строк використання ЗІЗ, використовуваних кількома працівниками, залежно від їх зношеності встановлюється роботодавцем за погодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань безпеки та здоров’я на	Використання оновленої термінології: безпека та здоров’я на роботі.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
що має бути передбачено у колективному договорі, та не може перевищувати строків використання відповідних ЗІЗ, що видаються виключно в індивідуальне користування.	роботі—ожедени—праці , якщо профспілка на підприємстві не створювалася), що має бути передбачено у колективному договорі, та не може перевищувати строків використання відповідних ЗІЗ, що видаються виключно в індивідуальне користування.	
10. Чергові ЗІЗ слід утримувати у призначеному для зберігання приміщенні в належному гігієнічному стані. Вони видаються під відповідальність керівників робіт або керівників змін.	4. Чергові ЗІЗ слід утримувати у призначеному для зберігання приміщенні в належному гігієнічному стані. Вони видаються під відповідальність керівників робіт або керівників змін.	Перенумерація пункту.
Строки використання чергових ЗІЗ у кожному конкретному випадку залежно від характеру й умов роботи працівників встановлюються роботодавцем за узгодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці за відсутності профспілок),	5. Строки використання чергових ЗІЗ у кожному конкретному випадку залежно від характеру й умов роботи працівників встановлюються роботодавцем за узгодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань безпеки та здоров'я на роботі—ожедени—праці за відсутності профспілок).	Слід пронумерувати пункт для ясності та полегшення розуміння. Крім того, слід замінити використаний термін на “безпеку та здоров'я на роботі”.
при цьому строки використання чергових ЗІЗ мають бути не менше строків використання відповідних ЗІЗ, що видаються в індивідуальне користування згідно з Нормами безоплатної видачі ЗІЗ.	6. Строки використання чергових ЗІЗ мають бути не менше строків використання відповідних ЗІЗ, що видаються в індивідуальне користування. згідно—з Нормами безоплатної видачі ЗІЗ.	Слід пронумерувати пункт для ясності та полегшення розуміння. Крім того, тому, що, як пояснювалося вище, немає потреби у посиланні на Норми безоплатної видачі ЗІЗ (яке вводить в оману).
11. Згідно з цими Мінімальними вимогами та Нормами безоплатної видачі ЗІЗ учням, які навчаються у навчальних закладах незалежно від форм навчання, на час проходження виробничої практики (виробничого навчання) на підприємстві, інструкторам, а також	Рекомендується видалити з причин, зазначених у сусідньому стопчику.	Див. вище пояснення того, чому посилання на Норми безоплатної видачі ЗІЗ включати не слід. Слова “учням, які навчаються у навчальних закладах”, уже включені вище як п. 7 ст. 4, де

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
працівникам, які тимчасово або за сумісництвом виконують роботи за професіями та посадами, для яких передбачені ЗІЗ на час виконання цієї роботи, видаються відповідні ЗІЗ.		визначено сферу обов'язків роботодавця з запобігання. Отже, ті самі положення, що поширюються на працівників, поширюються й на них. З цієї причини цей пункт слід видалити.
12. У разі якщо такі ЗІЗ, як запобіжний пояс, діелектричні калоші та рукавиці, діелектричний гумовий килимок, захисні окуляри та щитки, респіратор, протигаз, захисний шолом, підшоломник, накомарник, каска, наплічники, налокітники, саморятівники, шумозахисні навушники, вкладки чи шоломи, світлофільтри, віброзахисні рукавиці та інші ЗІЗ не зазначені в Нормативних актах безоплатної видачі ЗІЗ, але передбачені іншими нормативно-правовими актами з охорони праці (правилами, інструкціями з охорони праці тощо), вони мають бути видані працівникам залежно від характеру й умов робіт, що виконуються, на строк використання (ношіння) до зношення, але не більше граничного строку використання, який вказаний в сертифікаті (декларації) відповідності виробника ЗІЗ.	Рекомендується видалити з причин, зазначених у сусідньому стопчику.	Див. вище пояснення того, чому посилання на Норми безоплатної видачі ЗІЗ включати не слід. Усі ЗІЗ, згадані в цьому пункті, підпадають під загальну дію цієї постанови. Отже, їх окреме зазначення не має сенсу і заважає зрозуміти, який акт законодавства є застосовним.
13. Роботодавець перед видачею ЗІЗ повинен поінформувати працівника про ризики для його життя та здоров'я, від яких його захищатиме користування цим ЗІЗ. Крім цього, роботодавець повинен забезпечити регулярне навчання працівників правилам користування ЗІЗ та демонстрацію їх правильного застосування.	Ці положення слід перенести до окремої статті.	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта ці положення слід перенести до окремої статті (статті 8) нижче. Також термін “робоче місце” необхідно замінити на “робоча зона”, з причин, роз'яснених вище. Або ж у цьому випадку можна замінити виразом “на роботі”.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
14. Роботодавець повинен завчасно інформувати працівників, первинну профспілкову організацію на підприємстві або уповноважену найманими працівниками особу з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, про всі заходи, що мають бути вжиті для забезпечення безпеки і здоров'я працівників під час використання ЗІЗ на робочих місцях.		Термін “охорона праці”, який часто вживається по тексту Наказу Мінсоцполітики № 1804, Мінімальних вимог і додатків, необхідно замінити на “безпека і здоров'я”, оскільки “охорона праці” відображає ретроградний підхід до БЗР, головним чином зосереджений на реактивних, захисних, коригувальних і компенсаційних заходах, замість того, щоб запроваджувати сучасний превентивний підхід, в основі якого лежить запобігання і управління ризиками (оцінка ризиків і контроль). І в той час як підхід, оснований на охороні, головним чином націлений на мінімізацію наслідків руйнівної події, яка вже сталася, підхід, заснований на запобіганні, націлений на попередження настання руйнівної події взагалі. Саме це лежить в основі Рамкової директиви ЄС із БЗР.
15. Роботодавці повинні проводити консультації з працівниками, первинною організацією профспілки на підприємстві та/або уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони	Цей пункт слід перенести до окремої статті.	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта ці положення слід перенести до окремої статті (статті 9) нижче.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, а також надавати їм можливість брати участь в обговореннях усіх питань, що пов'язані із забезпеченням їх безпеки і здоров'я під час використання ЗІЗ на робочих місцях.		Також термін “робоче місце” необхідно замінити на “робоча зона”, з причин, роз'яснених вище. Або ж у цьому випадку можна замінити виразом “на роботі”. Термін “охорона праці” замінити на “безпека і здоров'я” з причин, викладених вище.
III. Інші положення		
1. Придбання ЗІЗ слід здійснювати у суб'єктів господарювання, які виробляють та/або реалізують продукцію відповідно до чинного законодавства, за умови, що ЗІЗ, які закупаються, відповідають суттєвим вимогам безпеки та охорони здоров'я, мають позитивний висновок органів з оцінки відповідності, сертифікат відповідності чи декларацію відповідності та задовольняють вимоги Технічного регламенту засобів індивідуального захисту.	Рекомендується видалити з причин, зазначених у сусідньому стопчику.	Положення цього пункту було перенесено вище до запропонованої ст. 4(2) цієї постанови, щоб покращити зміст п. 2 ст. 4, систематику і структуру постанови. Отже, залишати його тут не доречно, оскільки це буде повторення, тому його слід видалити.
2. Під час визначення потреби в ЗІЗ роботодавець повинен передбачати спеціальний одяг і спеціальне взуття окремо для чоловіків і жінок, зазначаючи найменування ЗІЗ, враховуючи їх моделі, призначення ЗІЗ за захисними властивостями, розмір і зріст, а для захисних касок і запобіжних поясів - типорозміри.	7. Під час визначення потреби в ЗІЗ роботодавець повинен передбачати спеціальний одяг і спеціальне взуття окремо для чоловіків і жінок, зазначаючи найменування ЗІЗ, враховуючи їх моделі, призначення ЗІЗ за захисними властивостями, розмір і зріст, а для захисних касок і запобіжних поясів - типорозміри.	Перенумерувати та вставити у статтю 6 “Використання ЗІЗ) - для покращення систематики.
3. В окремих випадках, враховуючи особливості виробництва, роботодавець може за погодженням з профспілковою організацією підприємства (уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці за відсутності профспілок) замінювати: комбінезон на костюм і навпаки;	Цей пункт слід перенести до статті, що стосується консультацій та участі.	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта цей пункт слід перенести далі, як новий п. 2 ст. 9 стосовно консультацій та участі. Термін “охорона праці” замінити на “безпека і здоров'я” з причин, викладених вище.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
костюм - напівкомбінезоном з сорочкою (блузою) або сарафаном з блузою; костюм з сукна на костюм з вогнезахисним або кислотозахисним просоченням, костюм брезентовий на костюм з вогнезахисним або водовідштовхувальним просоченням; черевики (напівчоботи) шкіряні на чоботи гумові і навпаки, черевики (напівчоботи) на чоботи і навпаки, валянки на чоботи і навпаки. У разі заміни одних видів спеціального одягу та спеціального взуття на інші не мають погіршуватись їх захисні властивості та умови праці для користувача.		
4. Роботодавець забезпечує приймання і перевірку ЗІЗ, що надходять на підприємство, на їх відповідність вимогам нормативних документів та результатам оцінки, проведеної відповідно до пункту 6 розділу II цих Мінімальних вимог, для чого створюється комісія з представників адміністрації, профспілкової організації підприємства (уповноваженої найманими працівниками особи з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалась).	Цей пункт слід перенести до статті, що стосується консультацій та участі.	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта цей пункт слід перенести далі, як новий п. 3 ст. 9 стосовно консультацій та участі. Термін “охорона праці” замінити на “безпека і здоров’я” з причин, викладених вище.
5. У разі невідповідності ЗІЗ вимогам нормативних документів, а також результатам оцінки, проведеної відповідно до пункту 6 розділу II цих Мінімальних вимог, роботодавець у встановленому порядку вживає заходів з повернення або заміни неякісних ЗІЗ відповідно до вимог чинного законодавства та укладеного з постачальником договору.	Рекомендується видалити з причин, зазначених у сусідньому стопчику.	Це положення вже міститься у наступному пункті, тому це повторення, отже тут воно некорисне. Комерційні відносини роботодавця з постачальниками не є предметом цієї постанови: на обов’язки роботодавця перед його працівниками не може впливати реалізація його комерційних відносин.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
III. Інші положення 6. Придбані ЗІЗ є власністю роботодавця, вони обліковуються як інвентар і підлягають обов'язковому поверненню працівниками у разі: звільнення з підприємства; переведення на тому самому підприємстві на іншу роботу або інше робоче місце; зміни виду робіт; введення нових технологій; введення нових або заміни наявних знарядь праці та в інших випадках, коли використання виданих ЗІЗ не є необхідним; закінчення строків їх використання замість одержуваних нових ЗІЗ. Роботодавець може видавати працівникам два комплекти спецодягу на два строки використання (носіння) залежно від умов праці та можливості обслуговування ЗІЗ.	8. Придбані ЗІЗ є власністю роботодавця, вони обліковуються як інвентар і підлягають обов'язковому поверненню працівниками у разі: 1) звільнення з роботи у роботодавця; переведення у того самого роботодавця на іншу роботу або інше робоче місце; 2) зміни виду робіт; 3) введення нових технологій; 4) введення нових або заміни наявних знарядь праці; 5) невідповідності ЗІЗ вимогам нормативних документів; 6) в інших випадках, коли використання виданих ЗІЗ не є необхідним; 7) закінчення строків їх використання замість одержуваних нових ЗІЗ. 9. Роботодавець може видавати працівникам два комплекти спецодягу на два строки використання залежно від умов праці та можливості обслуговування ЗІЗ.	Для забезпечення ясності слід перенумерувати пункт і пронумерувати абзаци, забезпечивши при цьому, щоб у кожному пункті або абзаци було наведено не більше одного положення. “Підприємство” слід замінити на “роботодавець”, як уже зазначалося вище. Насправді роботодавцем може бути самозайнятий працівник, що наймає працівників, державна установа або асоціація, наприклад, які не є підприємствами.
	Стаття 7. Догляд і обслуговування	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта.
III. Інші положення 7. У разі передчасного зношення ЗІЗ не з вини працівника роботодавець зобов'язаний замінити їх за свій рахунок. У разі придбання працівником спецодягу та/або інших ЗІЗ за свої кошти роботодавець зобов'язаний компенсувати всі витрати на умовах, передбачених колективним договором.	1. У разі передчасного зношення ЗІЗ не з вини працівника роботодавець зобов'язаний замінити їх за свій рахунок. У разі придбання працівником спецодягу та/або інших ЗІЗ за свої кошти роботодавець зобов'язаний компенсувати всі витрати на умовах, передбачених колективним договором.	Для покращення чіткості шляхом точнішої тематичної прив'язки (до догляду і обслуговування ЗІЗ), зміна нумерації.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
8. Роботодавець зобов'язаний організувати на підприємстві належний облік і контроль за видачею у встановлені строки ЗІЗ працівникам.	2. Роботодавець зобов'язаний організувати на підприємстві належний облік і контроль за видачею у встановлені строки ЗІЗ працівникам.	Перенумерація
9. Видача працівникам і повернення ними ЗІЗ має обліковуватися в особистій картці обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ, форма якої наведена у додатку 1 до цих Мінімальних вимог. Строки використання ЗІЗ за календарними днями обчислюються з дня їх фактичної видачі за Нормами безоплатної видачі ЗІЗ та не мають перевищувати їх строків придатності.	3. Видача працівникам і повернення ними ЗІЗ має обліковуватися в особистій картці обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ , орієнтовна форма якої передбачена у додатку IV до цих Мінімальних вимог. 4. Строки використання ЗІЗ за календарними днями обчислюються з дня їх фактичної видачі та не мають перевищувати їх строків придатності.	Зміна необхідна для того, щоб: 1) уникнути перерахування “спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ”, зазначивши замість цього просто “ЗІЗ”, які охоплюють набагато ширший спектр засобів індивідуального захисту; 2) підкреслити, що наданий шаблон повинен бути орієнтовним: необхідно передбачити можливість включення додаткового матеріалу та інші способи представлення; 3) оновити посилання на відповідний додаток, якому надано номер IV, задля кращої побудови структури постанови; 4) забезпечити в необхідних випадках нумерацію (перенумерацію) всіх пунктів.
10. Працівникам, які суміщають професії або працюють за сумісництвом, крім ЗІЗ, що видаються їм за основною професією, слід додатково видати ЗІЗ для виконання робіт за професією за сумісництвом або при суміщенні з урахуванням строків їх придатності.	5. Працівникам, які суміщають професії або працюють за сумісництвом, крім ЗІЗ, що видаються їм за основною професією, слід додатково видати ЗІЗ для виконання робіт за професією за сумісництвом або при суміщенні з урахуванням строків їх придатності.	Перенумерація.
11. Вибір ЗІЗ за характером виконуваних робіт роботодавець здійснює з урахуванням класифікації ЗІЗ відповідно до чинних в Україні національних стандартів. Для полегшення вибору таких ЗІЗ роботодавець може користуватись:	Ці пункти слід видалити, тому що вони були змінені та перенесені до статті 5 (див. вище).	З міркувань точності й системності ці пункти були змінені та перенесені до статті 5 “Оцінка ЗІЗ”.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
орієнтовним переліком небезпек, за яких використовуються додаткові ЗІЗ, що наведений у додатку 2 до цих Мінімальних вимог; орієнтовним переліком робіт, які вимагають застосування відповідних ЗІЗ, що наведені у додатку 3 до цих Мінімальних вимог. За результатами проведених заходів складають таблицю врахування ризиків для обґрунтування вибору та використання ЗІЗ за формою згідно з додатком 4 до цих Мінімальних вимог. 12. Роботодавець не повинен допускати до роботи працівників без необхідних ЗІЗ, а також якщо ЗІЗ знаходяться в забрудненому, несправному стані або з простроченими строками періодичних випробувань, що проводяться відповідно до інструкцій з їх експлуатації.		
13. Працівники зобов'язані повідомляти роботодавця про будь-які недоліки стосовно використання ЗІЗ за призначенням.	6. Роботодавець забезпечує систему збирання даних і здійснює нагляд за нею з тим, щоб працівники могли повідомляти про будь-які недоліки стосовно використання ЗІЗ за призначенням.	Для того, щоб працівник мав можливість виконувати свій обов'язок, необхідно мати адміністративні механізми, які дозволяють його виконувати. Виконання цього обов'язку визначається роботодавцем і передбачає можливість притягнення до дисциплінарної відповідальності, що не потрібно визначати у цій постанові.
14. Роботодавець зобов'язаний забезпечити відповідно до інструкції з експлуатації періодичне випробовування та перевірку придатності ЗІЗ, а також своєчасну заміну їх компонентів, вузлів або інших частин, якщо їх захисні властивості погіршились або якщо	7. Роботодавець зобов'язаний забезпечити відповідно до інструкції з експлуатації: 1) періодичне випробовування та перевірку придатності ЗІЗ; 2) своєчасну заміну їх компонентів, вузлів або інших частин, якщо їх захисні властивості	Перенумерація

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
вони певний час не використовувались. Після перевірки на ЗІЗ слід поставити відмітку (клеймо, штамп) про термін наступного випробування.	погіршилися або якщо вони певний час не використовувались; 3) після перевірки на ЗІЗ слід поставити відмітку (клеймо, штамп) про термін наступного випробування.	
15. Догляд та обслуговування ЗІЗ у суб'єктів господарювання мають виконуватись підготовленим персоналом, який знає вимоги інструкцій з їх експлуатації, чи спеціалізованою організацією. Інформацію щодо догляду й обслуговування надають кожному працівнику, який використовує ЗІЗ, під час їх видачі та під час проведення періодичних інструктажів з питань охорони праці.	8. Догляд та обслуговування ЗІЗ мають виконуватись підготовленим персоналом, який знає вимоги інструкцій з їх експлуатації, чи спеціалізованою організацією. Друге речення слід звідси видалити, внести до нього зміни та перенести до статті 8.	Перенумерація 3 причин системності та термінології друге речення цього пункту слід звідси видалити, внести до нього зміни та перенести до п. 3 ст. 8 "Інформування і навчання працівників".
16. У разі виробничої необхідності на підприємстві слід облаштовувати сушарні для спеціального одягу та спеціального взуття, камери для обезпилювання спеціального одягу, а також установки для дегазації, дезактивації, дезінфекції і знешкодження спеціального взуття та інших ЗІЗ.	9. У разі виробничої необхідності на підприємстві слід облаштовувати сушарні для спеціального одягу та спеціального взуття, камери для обезпилювання спеціального одягу, а також установки для дегазації, дезактивації, дезінфекції і знешкодження спеціального взуття та інших ЗІЗ.	Перенумерація. Термін "підприємство" може обмежити можливі варіанти виконання завдань цього пункту, тому що роботодавці можуть бути не підприємствами, а, приміром, об'єднаннями, державними службами або самозайнятими працівниками з найманими працівниками.
17. Очищення (хімочищення), прання, обезпилювання, дегазація, дезактивація, дезінфекція, знешкодження, ремонт ЗІЗ, заміна їх вузлів, перевіряння експлуатаційних і захисних властивостей ЗІЗ мають здійснюватись роботодавцем в неробочий час (у вихідні дні) або під час міжзмінних перерв. У разі невиконання цієї умови роботодавець повинен видавати працівникові декілька комплектів ЗІЗ	10. Хімочищення, прання, обезпилювання, дегазація, дезактивація, дезінфекція, знешкодження, ремонт ЗІЗ, заміна їх вузлів, перевіряння експлуатаційних і захисних властивостей ЗІЗ мають здійснюватись роботодавцем в неробочий час або під час міжзмінних перерв. У разі невиконання цієї умови роботодавець повинен видавати працівникові декілька комплектів ЗІЗ (встановлений строк використання цих ЗІЗ відповідно збільшується).	Перенумерація.

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
(встановлений строк використання цих ЗІЗ відповідно збільшується).		
18. Зазначені у пункті 16 цього розділу процедури щодо обслуговування ЗІЗ працівників, які зайняті на роботах зі шкідливими для здоров'я речовинами (свинець, його сплави і сполуки, ртуть, етилований бензин, радіоактивні речовини тощо), мають здійснюватись відповідно до інструкції з їх експлуатації та висновків, приписів і постанов посадових осіб установ і закладів, що здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд.	11. Процедури щодо обслуговування ЗІЗ працівників, які зайняті на роботах зі шкідливими для здоров'я речовинами (свинець, його сплави і сполуки, ртуть, етилований бензин, радіоактивні речовини тощо), мають здійснюватись відповідно до інструкції з їх експлуатації та висновків, приписів і постанов посадових осіб установ і закладів, що здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд.	Уточнення і перенумерація пункту.
19. Обов'язковому хімічищенню підлягає весь утеплений спецодяг, а також спецодяг, оброблений захисним просоченням, якщо інше не визначено в інструкціях з їх експлуатації. Якщо роботодавець не організував своєчасне хімічищення або прання спецодягу, він зобов'язаний видати змінні ЗІЗ.	12.	Перенумерація
20. У разі інфекційного захворювання працівника спеціальний одяг, спеціальне взуття й інші ЗІЗ, якими він користувався, та приміщення, в якому вони зберігались, підлягають дезінфекції.	13.	
21. Видані працівникам ЗІЗ, у тому числі спеціальний одяг працівників, які зайняті на роботах із шкідливими для здоров'я речовинами (свинцем, його сплавами і сполуками, ртуттю, етилованим бензином, радіоактивними речовинами тощо), необхідно зберігати в спеціально обладнаних	14. Видані працівникам ЗІЗ, у тому числі спеціальний одяг працівників, які зайняті на роботах із шкідливими для здоров'я речовинами (свинцем, його сплавами і сполуками, ртуттю, етилованим бензином, радіоактивними речовинами тощо), необхідно зберігати в спеціально обладнаних	Перенумерація. Відповідність ДБН В.2.2-28-2010 "Будинки адміністративного та побутового призначення" не повинна зазначатися в цьому тексті, тому що це входить до сфери регулювання БЗР. Для того, щоб відповідати цілям цього стандарту, потрібні об'єкти

Формулювання положення наказу Мінсоцполітики № 1804	Рекомендоване формулювання	Обґрунтування
приміщеннях, що відповідають ДБН В.2.2-28-2010 “Будинки адміністративного та побутового призначення” та вимогам нормативно-правових актів з охорони та гігієни праці.	приміщеннях, що відповідають ДБН В.2.2-28-2010 “Будинки адміністративного та побутового призначення” та вимогам нормативно-правових актів з безпеки та здоров’я на роботі.	можуть не мати адміністративного характеру. У такий спосіб більш відкрите положення полегшує його додержанням мікро- та малими підприємствами. Правова система в цілому зазвичай є елементом тлумачення правових документів. Отже, це посилання є зайвим. Термін “охорона та гігієна праці” замінити більш комплексним і доречним терміном “безпека та здоров’я на роботі”, який узгоджений із директивами ЄС 89/391/ЄЕС і 89/656/ЄЕС та більш комплексним і превентивним підходом, що включає безпеку і здоров’я (а гігієна є складовою здоров’я).
22. Прийняті на зберігання теплий спеціальний одяг і спеціальне взуття, що були в ужитку слід продезінфікувати, ретельно очистити від забруднень і пилу, висушити і відремонтувати. Під час зберігання їх необхідно періодично оглядати.	15.	Перенумерація.
23. У випадках роботи працівників за межами підприємства, установи, організації та у відрядженні, де за умовами роботи вказаний порядок зберігання ЗІЗ не може бути застосований (на лісозаготівлях, геологорозвідувальних роботах тощо), вони можуть залишатися в неробочий час у працівників, що має бути обумовлено в колективному договорі чи в правилах внутрішнього трудового розпорядку підприємства.	16.	

	Розділ III. Інформування, навчання і участь працівників	Для покращення систематики, структури та чіткості правового акта.
	Стаття 8. Інформування і навчання працівників	
(II) Загальні обов'язки роботодавців 13. Роботодавець перед видачею ЗІЗ повинен поінформувати працівника про ризики для його життя та здоров'я, від яких його захищатиме користування цим ЗІЗ. Крім цього, роботодавець повинен забезпечити регулярне навчання працівників правилам користування ЗІЗ та демонстрацію їх правильного застосування.	1. Роботодавець перед видачею ЗІЗ повинен поінформувати працівника про ризики для його життя, безпеки та здоров'я, від яких його захищатиме користування цим ЗІЗ.	Рекомендовані пункти 1 і 2 цієї статті були перенесені відповідно з пунктів 13 (перше речення) і 14 розділу II “Загальні обов'язки роботодавців” наказу Мінсоцполітики. Друге речення п. 13 розділу II “Загальні обов'язки роботодавців” наказу Мінсоцполітики було перенесено до п. 4 цієї статті (див. нижче). До пунктів 13 (перше речення) і 14 розділу II “Загальні обов'язки роботодавців” були внесені зміни, згідно з рекомендаціями:
14. Роботодавець повинен завчасно інформувати працівників, первинну профспілкову організацію на підприємстві або уповноважену найманими працівниками особу з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, про всі заходи, що мають бути вжиті для забезпечення безпеки і здоров'я працівників під час використання ЗІЗ на робочих місцях.	2. Роботодавець повинен перед початком використання ЗІЗ інформувати працівників, первинну профспілкову організацію на підприємстві або уповноважену найманими працівниками особу з питань охорони праці безпеки та здоров'я на роботі, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, про всі заходи, що мають бути вжиті для забезпечення безпеки та здоров'я працівників під час використання ЗІЗ на роботі.	1) для точнішого узгодження зі ст. 7(1) Директиви 89/656/ЄЕС і кращої прив'язки до обов'язку роботодавців надавати інформацію з БЗР працівникам та їхнім представникам, передбаченого в розробленому Мінекономіки проєкті Закону “Про безпеку та здоров'я працівників на роботі” (спрямованого на транспонування у національну правову базу Рамкової Директиви Ради 89/391/ЄЕС, зокрема її ст. 10); 2) для покращення систематики, структури та чіткості правового акта; 3) Термін “охорона праці”, який часто вживається по тексту Наказу Мінсоцполітики № 1804, Мінімальних вимог і додатків, необхідно замінити на “безпека і здоров'я”, оскільки “охорона праці” відображає ретроградний підхід до БЗР, головним чином зосереджений на

		реактивних, захисних, коригувальних і компенсаційних заходах, замість того, щоб запроваджувати сучасний превентивний підхід, в основі якого лежить запобігання і управління ризиками (оцінка ризиків і контроль). І в той час як підхід, оснований на охороні, головним чином націлений на мінімізацію наслідків руйнівної події, яка вже сталася, підхід, заснований на запобіганні, націлений на попередження настання руйнівної події взагалі. Саме це лежить в основі Рамкової директиви ЄС із БЗР 4) для точнішого узгодження з розкриттям питання догляду і обслуговування; 5) для перенумерації абзаців.
	3. Інформацію щодо догляду й обслуговування надають кожному працівнику, який використовує ЗІЗ, під час їх видачі та під час проведення періодичних інструктажів з питань охорони праці безпеки та здоров'я на роботі.	Перенесено з п. 15 розділу III “Інші положення” для покращення структури і систематики постанови. Оновлення термінології.
II) Загальні обов’язки роботодавців 13. Роботодавець перед видачею ЗІЗ повинен поінформувати працівника про ризики для його життя та здоров’я, від яких його захищатиме користування цим ЗІЗ. Крім цього, Роботодавець повинен забезпечити регулярне навчання працівників правилам користування ЗІЗ та демонстрацію їх правильного застосування.	4. Роботодавець повинен забезпечити регулярне навчання працівників правилам користування ЗІЗ та демонстрацію їх правильного застосування.	Перенесено з другого речення п. 13 розділу II “Загальні обов’язки роботодавців” наказу Мінсоцполітики для покращення структури і систематики постанови.
	Стаття 9. Консультації та участь	
(II Загальні обов’язки роботодавців) 15. Роботодавці повинні проводити консультації з працівниками, первинною	1. Роботодавці повинні проводити консультації з працівниками, первинною організацією профспілки на підприємстві	Перенесено з п. 15 розділу II “Загальні обов’язки роботодавців” наказу Мінсоцполітики.

організацією профспілки на підприємстві та/або уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, а також надавати їм можливість брати участь в обговореннях усіх питань, що пов'язані із забезпеченням їх безпеки і здоров'я під час використання ЗІЗ на робочих місцях.	та/або їх уповноваженими представниками з питань безпеки та здоров'я на роботі уповноваженою найманими працівниками особою з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві не створювалася, а також надавати їм можливість брати участь в обговореннях усіх питань, що пов'язані із забезпеченням їх безпеки і здоров'я під час використання ЗІЗ на робочих місцях.	Зміна необхідна для точнішого узгодження зі ст. 8 Директиви 89/656/ЄЕС і кращої прив'язки до обов'язку роботодавців забезпечити проведення консультацій з БЗР із працівниками та їхніми представниками, передбаченого в розробленому Мінекономіки проєкті Закону "Про безпеку та здоров'я працівників на роботі" (спрямованого на транспонування у національну правову базу Рамкової Директиви Ради 89/391/ЄЕС, зокрема її ст. 11). Крім того, відкориговано термінологію.
	2. В окремих випадках, враховуючи особливості виробництва, роботодавець може за погодженням з профспілковою організацією підприємства або уповноваженою найманими працівниками особою з питань безпеки та здоров'я на роботі за відсутності профспілок) замінювати: комбінезон на костюм і навпаки; костюм - напівкомбінезоном з сорочкою (блузою) або сарафаном з блузою; костюм з сукна на костюм з вогнезахисним або кислотозахисним просоченням, костюм брезентовий на костюм з вогнезахисним або водовідштовхувальним просоченням; черевики (напівчоботи) шкіряні на чоботи гумові і навпаки, черевики (напівчоботи) на чоботи і навпаки, валянки на чоботи і навпаки.	Пункт вставлено сюди для включення положення п. 3 розділу III "Інші положення" наказу Мінсоцполітики та покращення систематики та структури постанови. Крім того, це зроблено для покращення і гармонізації використовуваної термінології.
	3. Роботодавець створює комісію з представників роботодавця адміністрації та профспілкової організації або уповноваженої найманими працівниками особи з питань безпеки та здоров'я на роботі, якщо профспілка на підприємстві не створювалася,	Пункт вставлено сюди для включення положення п. 4 розділу III "Інші положення", а також для більшої ясності та оновлення термінології.

	для вжиття заходів за результатами перевірки ЗІЗ, що надходять на підприємство, на їх відповідність вимогам нормативних документів та результатам оцінки, проведеної відповідно до статті 5 , щодо вибору ЗІЗ.	
	Розділ IV. Заохочення, контроль і забезпечення додержання	Слід вставити для покращення систематики, структури та чіткості правового акта.
	Стаття 10. Правова компетенція щодо заохочення, контролю і забезпечення додержання	Слід вставити для забезпечення узгодження цієї постанови:
	Державні заходи з заохочення, контролю, забезпечення і покращення додержання положень цієї постанови і додатків до неї вживаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про працю.	1) з ст. 9(1) Конвенції МОП 1981 року про безпеку та здоров'я на роботі (№ 155), згідно з якою "утілення в життя нормативно-правових актів, які стосуються безпеки та здоров'я на роботі та робочого середовища, забезпечується адекватною та відповідною системою інспекції; 2) з ст. 3(1) Конвенції МОП 1947 року про інспекції праці (№ 81) і ст. 6(1) Конвенції МОП 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві, де визначено основні функції системи інспекції праці; та 3) з ст. 4(2) Директиви ЄС 89/391/ЄЕС, згідно з якою держави повинні "забезпечити належний контроль та нагляд".
	Стаття 11. Відповідальність роботодавців	Слід вставити для забезпечення узгодження цієї постанови:
	1. За порушення цієї постанови, зокрема додатків до неї, роботодавці несуть відповідальність у вигляді штрафу.	1) з ст. 9(2) Конвенції МОП 1981 року про безпеку та здоров'я на роботі (№ 155), згідно з якою "система втілення в життя передбачає застосування адекватних санкцій за порушення нормативно-правових актів;
	2. Штраф за порушення будь-якого положення цієї постанови та додатків до неї стягується у розмірі "X" мінімальних заробітних плат за кожне порушення.	2) ст. 18 Конвенції МОП № 81 і ст. 24 Конвенції МОП № 129, згідно з якими
	3. Для визначення розміру штрафів, зазначених у попередньому пункті,	

	застосовується розмір мінімальної заробітної плати, встановлений відповідно до законодавства на момент порушення.	“відповідні санкції за порушення правових норм, виконання яких повинні забезпечувати інспектори праці..., та за перешкоджання інспекторам праці у виконанні їхніх обов’язків, повинні передбачатися національним законодавством та ефективно застосовуватися”.
	4. За повторне вчинення аналогічного порушення протягом року з дати виявлення попереднього порушення розмір штрафу подвоюється.	
	5. Штрафи, накладення яких передбачено цією статтею, є фінансовими санкціями і не належать до адміністративно-господарських санкцій, визначених главою 27 Господарського кодексу України.	
	6. Сплата штрафу не звільняє роботодавця від обов’язку дотримуватися положень цієї постанови та додатків до неї.	
	Розділ V. Різні положення	Слід вставити для покращення систематики, структури та чіткості цього правового акта.
	Стаття 12. Прикінцеві та перехідні положення	
	1. Ця постанова набирає чинності на шостий місяць з дня її опублікування в офіційному бюлетені.	Необхідно надати роботодавцям, працівникам, їхнім представникам та постачальникам ЗІЗ певний час для адаптації до положень цієї постанови.
	2. З дня набрання чинності цією постановою нижчезазначені акти втрачають чинність: 1) Технічний регламент засобів індивідуального захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 року № 761; 2) наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 24 березня 2008 року № 53 “Про затвердження Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту”,	Мета цього пункту – уточнити, що саме є чинним, уникнути норм, що суперечать одна одній, та труднощів із тлумаченням, надати адресатам правового акта легшу для опанування нормативну базу згідно з принципом зменшення кількості норм для більшої кількості випадків професійних ризиків, які охоплює правовий акт.

	зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 травня 2008 року за № 446/15137 (зі змінами; 3) наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 16 квітня 2009 року № 62, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 травня 2009 року за № 424/16440.	
	3. У доречних випадках Кабінет Міністрів України вносить до додатків поправки технічного характеру з метою забезпечити:	Цей пункт і підпункти слід вставити для узгодження зі ст. 9 Директиви 89/656/ЄЕС.
	1) наближення до відповідних міжнародних і національних стандартів стосовно розроблення та виробництва ЗІЗ;	
	2) урахування технічного прогресу, змін у міжнародних нормах або технічних характеристиках і отримання нових знань у галузі ЗІЗ.	
	4. Кабінетові Міністрів у шестимісячний термін із дня опублікування цієї постанови:	Цей пункт і відповідні підпункти слід вставити для узгодження зі ст. 10 Директиви 89/656/ЄЕС і забезпечення ефективного застосування постанови.
	1) підготувати свої пропозиції з приведення законів України у відповідність із цією постановою і подати їх до Верховної Ради України на розгляд;	
	2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність до цієї постанови;	
	3) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для введення в дію цієї постанови;	
	4) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність до цієї постанови.	

Додаток 1 до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (пункт 9 розділу III)	Додаток IV до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні (пункт 3 статті 7)	Слід змінити, як рекомендовано (див. орієнтовний запропонований зміст і шаблон у Додатку IV нижче) з метою: 1) реорганізації та перенумерації додатків; 2) оновлення посилання на відповідну статтю тексту постанови; 3) забезпечення узгодженості з назвою НПА і назвою Директиви 89/656/ЄЕС.. 4) “Робоче місце” замінити на “робоча зона” з причин, роз’яснених вище. 5) Видалити “охорона” перед “здоров’я”
ОСОБИСТА КАРТКА обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту	ОРІЄНТОВНА ОСОБИСТА КАРТКА обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)	Заголовок цього додатка слід змінити, як рекомендовано, для забезпечення орієнтовного характеру шаблону особистої картки обліку: за потреби має бути забезпечена можливість включення до неї додаткової інформації і подання інформації різними способами (див. нижче орієнтовний запропонований зміст і шаблон у Додатку IV). Крім того, не слід зазначати конкретні види ЗІЗ (наприклад, “спеціального одягу”, “спеціального взуття” тощо); документ має поширюватися на всі ЗІЗ.
Передбачено Нормами безоплатної видачі ЗІЗ (за результатами оцінки)	Видані ЗІЗ	Слід переформулювати, видаливши згадку про Норми безоплатної видачі ЗІЗ, тому що немає сенсу згадувати предмет регулювання іншого правового акта, який, між іншим, був ухвалений до реформи законодавства з БЗР і, як очікується, буде скасований (див. запропоновану ст. 12(2)).
	Перегляд змісту (полів/стовпчиків) додатку	Зміст додатка (поля/стовпчики) також слід переглянути, зокрема включити (див. нижче орієнтовний запропонований зміст і шаблон у Додатку IV):

		1) дату оцінки ризиків, проведеної згідно зі ст. 5; 2) результат оцінки ризиків, проведеної згідно зі ст. 5. Можна розглянути можливість включення інших полів, як-от: заводський номер ЗІЗ, стан ЗІЗ на момент повернення тощо. Ось чому зміст додатка має бути орієнтовним і повинен передбачати тільки мінімальну інформацію, що є обов'язковою, не перешкоджаючи включенню іншої актуальної інформації.
Додатки 2 і 3	Додатки II і III Нижче наведено рекомендовані переглянуті додатки I, II і III. Перегляд додатків, запропонованих у наказі Мінсоцполітики від 29.11.2018 р. № 1804 (викладений нижче), полягав у такому: 1. Перенумерація додатків: а. Додаток 2: стає Додатком II; б. Додаток 3: стає Додатком III. 2. Перегляд заголовків додатків: а. Заголовок Додатка II: “Орієнтовний перелік видів ЗІЗ з урахуванням ризиків, від яких вони захищають”; б. Заголовок Додатка III: “Орієнтовний перелік видів і галузей діяльності, які можуть потребувати надання ЗІЗ”. 3. Оновлення посилань на статті тексту постанови у додатках: а. посилання у Додатку II: стаття 5(8)(1);	Нумерацію та зміст Додатків 2 і 3 до наказу Мінсоцполітики слід переглянути з метою точнішого їх узгодження з відповідними Додатками II і III до Директиви 89/656/ЄЕС. Додатки 2 і 3 до наказу Мінсоцполітики розроблені без урахування поправки, внесеної Директивою Комісії 2019/1832 від 24 жовтня 2019 року, якою було здійснено зміни у Додатках I, II та III до Директиви 89/656/ЄЕС з метою внесення суто технічних поправок. Мета цих поправок полягала у забезпеченні відповідності класифікації ризиків, викладених у Регламенті (ЄС) 2016/425, та їх узгодження з застосованими термінами й видами засобів індивідуального захисту, згаданих у цьому регламенті, де містяться положення щодо безпеки та здоров'я у контексті розроблення і виробництва ЗІЗ. Необхідні національні положення для забезпечення додержання цієї директиви повинні набрати чинності максимум до 20 листопада 2021 року. З цих причин важливо скласти додаток, у якому (і) наведено зразок таблиці з оглядом ризиків

	б. посилання у Додатку III: стаття: стаття 5(8)(2). 4. Переформулювання змісту додатків (див. рекомендоване формулювання Додатка I і Додатка II нижче) з метою їх наближення до відповідних додатків до Директиви Ради 89/656/ЄЕС. Зокрема: а. <u>Додаток 2 до наказу Мінсоцполітики</u> повинен відповідати Додаткові II до Директиви 89/656/ЄЕС, але це не забезпечено, тому що Додаток 2 до наказу Мінсоцполітики – це лише орієнтовний <u>перелік</u> (кілька різних типів) <u>небезпек</u>, і він не відповідає змістові, цілям і концепції Додатка II до Директиви. По суті, на відміну від Додатка 2 до наказу Мінсоцполітики, Додаток II до Директиви 89/656/ЄЕС є невичерпним <u>переліком видів ЗІЗ</u> (з урахуванням ризиків, від яких вони захищають), спрямованим на сприяння визначенню найбільш доречних ЗІЗ з урахуванням характеру ризиків, яких працівники можуть зазнавати, та частин тіла, які потенційно можуть бути уражені через такі ризики. Простий перелік ризиків, поданий у Додатку 2 до наказу Мінсоцполітики, очевидно не узгоджений з вищезазначеним і не сприяє визначенню найбільш доречних ЗІЗ для даного ризику і враженої частини тіла. Отже, нижче наведено рекомендований зміст	для визначення ЗІЗ і подано види ризиків, що можуть виникати у робочих зонах для різних частин тіла, які підлягають захисту за допомогою ЗІЗ; (ii) наведено невичерпний орієнтовний перелік видів ЗІЗ; (iii) наведено невичерпний орієнтовний перелік видів і галузей діяльності, які можуть потребувати забезпечення засобами індивідуального захисту. Гармонізація термінології та понять із законодавством стосовно розробки ЗІЗ і розміщення їх на ринку полегшує процеси управління БЗР у робочих зонах, згаданих у цій постанові. Також необхідно замінити “робоче місце” на “робоча зона” по тексту всіх додатків. Причини роз’яснені вище.
--	---	---

	Додатка II до цієї постанови задля точнішого її узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС. b. <u>Додаток 3 до наказу Мінсоцполітики</u> повинен відповідати <u>Додаткові II до Директиви 89/656/ЄЕС</u>. Проте, це не забезпечено, тому що <u>Додаток 2 до наказу не відповідає логіці та концепції Додатка III до Директиви і спрямований лише на визначення ЗІЗ, виходячи тільки з того, яка частина тіла має бути захищена і на яких саме видах робіт. Додаток III до Директиви 89/656/ЄЕС, навпаки, починається з визначення виду професійного ризику, якого можуть зазнавати працівники (фізичні ризики, хімічні ризики, біологічні речовини тощо), далі визначається характер конкретного ризику (наприклад, падіння з висоти, вібрація, механічні травми, шум, іонізуюче випромінювання, утоплення тощо), уточнюється частина тіла, яка може зазнати ураження (череп, вуха, голова, очі, дихальні шляхи, рука, передпліччя, стопа, ноги тощо), і лише тоді визначаються потенційно підходящі ЗІЗ, з зазначенням виду діяльності, в якому може бути необхідним використання ЗІЗ, а також галузей та секторів економічної діяльності. Отже, нижче представлено</u>	
--	--	--

	рекомендований зміст Додатка III до постанови задля точнішого її узгодження з Директивою 89/656/ЄЕС.	
Додаток 4 до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (пункт 1 розділу III)	Додаток I до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту у робочій зоні (пункт 7 статті 5)	Слід змінити, як рекомендовано (див. орієнтовний запропонований зміст і шаблон Додатка I нижче) з метою: 1) реорганізації та перенумерації додатків; 2) оновлення посилання на відповідну статтю тексту постанови; 3) забезпечення узгодженості з назвою НПА і назвою Директиви 89/656/ЄЕС.. 4) “Робоче місце” замінити на “робоча зона” з причин, роз’яснених вище. 5) Видалити “охорона” перед “здоров’я”
ТАБЛИЦЯ врахування ризиків для обґрунтування вибору та використання ЗІЗ	Орієнтовний перелік ризиків для частин тіла, що підлягають захисту ЗІЗ, для здійснення оцінки ризиків і визначення потреби у ЗІЗ та їхніх характеристик	Для точнішого узгодження з Додатком II до Директиви 89/656/ЄЕС. Також необхідно замінити “робоче місце” на “робоча зона” по тексту всіх додатків. Причини роз’яснені вище.
	Рекомендується переглянути зміст цього додатка.	Зміст Додатка 4 до наказу Мінсоцполітики слід переглянути, як рекомендовано (див. нижче рекомендований зміст Додатка I), щоб узгодити його зі змістом Додатка I до Директиви 89/656/ЄЕС.

Додаток І
до Мінімальних вимог безпеки і ~~охорони~~ здоров'я
при використанні працівниками засобів
індивідуального захисту у **робочій зоні** (пункт 7
статті 5)

Орієнтовний перелік ризиків для частин тіла, що підлягають захисту ЗІЗ, для здійснення оцінки ризиків і визначення потреби у ЗІЗ та їхніх характеристик

			ФІЗИЧНІ											ХІМІЧНІ (із наноматеріалами включно)					БІОЛОГІЧНІ РЕЧОВИНИ					ІНШІ РИЗИКИ						
			МЕХАНІЧНІ							ШУМ	ТЕРМІЧНІ		ЕЛЕКТРИЧНІ		ВИПРОМІНЮВАННЯ		АЕРОЗОЛІ		РІДИНИ		ГАЗИ ТА ВИПАРИ	АЕРО-ЗОЛІ	РІДИНИ		МАТЕРІАЛИ, ЛЮДИ, ТВАРИНИ ТОЩО	УТОПЛЕННЯ	НЕСТАЧА КИСНО	НЕВИДИМІСТЬ		
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)		Жар і (або) вогонь	Холод	Ураження струмом ⁽⁸⁾	Статична	Неіонізуюче ⁽⁹⁾	Іонізуюче	Із твердими часточками ⁽	Із рідкими часточками ⁽	Занурення	Бризки, спреї, струмені		Із твердими часточками	Із рідкими часточками	Бризки, спреї, струмені	Прямий та непрямий контакт					
ЧАСТИНИ ТІЛА, що підлягають захисту	Голо-ва	Череп																												
		Уся голова																												
	Вуха																													
	Очі																													
	Обличчя																													
	Органи дихання																													
	Рука																													
	Верхні кінцівки (частини)																													
	Стопа																													
	Нижні кінцівки (частини)																													
	Шкіра																													
	Тулуб/живіт																													
	Частина тіла																													
Усе тіло																														

ПРИМІТКИ: (1) удар, спричинений падінням або викиданням предметів, зіткненням із перешкодою та струменями високого тиску; (2) падіння через ковзання; (3) падіння з висоти; (4) вібрація; (5) статичне стиснення частин тіла; (6) механічні травми (садна, проколи, порізи, укуси, рани або ножові поранення); (7) заплутування та захоплення; (8) прямий або непрямий контакт; (9) включно із сонячним світлом (крім прямого спостереження); (10) пил, кіптява, дим та волокна; (11) випари та тумани

до Мінімальних вимог безпеки і ~~охорони~~
здоров'я при використанні працівниками
засобів індивідуального захисту у **робочій**
зоні (підпункт 1 пункту 8 статті 5)

1. Засоби для ЗАХИСТУ ГОЛОВИ

- ## 2. Засоби для ЗАХИСТУ ОРГАНІВ СЛУХУ

- ### 3. Засоби для ЗАХИСТУ ОЧЕЙ ТА ОБЛИЧЧЯ

- #### 4. Засоби для ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ

- Сторінка 48 з 87

- 4.1.3. часточок і газів
- 4.1.4. аерозолів із твердими і рідкими часточками
- 4.2. Ізоляційні пристрої, зокрема з подачею повітря
- 4.3. Пристрої для самостійного рятуння
- 4.4. Водолазне спорядження

5. Засоби для ЗАХИСТ КИСТІ РУК І ВСІЄЇ РУКИ

- 5.1. Рукавиці (зокрема двопалі рукавиці та засоби захисту рук) від:
 - 5.1.1. механічних ризиків
 - 5.1.2. термічних ризиків (жару, полум'я та холоду)
 - 5.1.3. ураження струмом і роботи з проводкою під напругою (антистатичні, електропровідні, електроізоляційні)
 - 5.1.4. хімічних ризиків
 - 5.1.5. біологічних речовин
 - 5.1.6. іонізуючого випромінювання та радіоактивного забруднення
 - 5.1.7. неіонізуючого випромінювання (УФ, ІЧ, сонячного або зварювального випромінювання)
 - 5.1.8. ризику від вібрації
- 5.2. Напальчники

6. Засоби для ЗАХИСТУ СТОПИ ТА НИЖНІХ КІНЦІВОК і захисту від ковзання

- 6.1. Взуття (наприклад, черевики, зокрема, за певних обставин, сабо, чоботи, які можуть мати сталеві носки) для захисту від:
 - 6.1.1. механічних ризиків
 - 6.1.2. ризику ковзання
 - 6.1.3. термічних ризиків (жару, полум'я та холоду)
 - 6.1.4. ураження струмом і роботи з проводкою під напругою (антистатичні, електропровідні, електроізоляційні)
 - 6.1.5. хімічних речовин
 - 6.1.6. ризиків вібрації
 - 6.1.7. біологічних ризиків
- 6.2. Знімні протектори для захисту підйомів від механічних ризиків
- 6.3. Наколінники для захисту від механічних ризиків
- 6.4. Захисні краги від механічних, термічних і хімічних ризиків і біологічних речовин
- 6.5. Допоміжні пристрої (наприклад, шипи, кігті)

За певних обставин після оцінювання ризиків бар'єрні креми можна використовувати разом із іншими ЗІЗ з метою захисту шкіри працівників від відповідних ризиків. Бар'єрні креми є ЗІЗ відповідно до сфери дії Директиви 89/656 /ЄЕС, оскільки цей тип засобу за певних обставин може розглядатися як "додатковий або допоміжний" засіб у значенні статті 2 Директиви 89/656/ЄЕС. Однак згідно з визначенням, наведеним у параграфі 1 статті 3 Регламенту (ЄС) 2016/425, бар'єрні креми не є ЗІЗ.

7. Засоби для ЗАХИСТУ ШКІРИ – БАР'ЄРНІ КРЕМИ ⁽¹⁾

7.1. Можуть існувати бар'єрні креми для захисту від:

- 7.1.1. неіонізуючого випромінювання (УФ, ІЧ, сонячного або зварювального випромінювання)
- 7.1.2. іонізуючого випромінювання
- 7.1.3. хімічних речовин
- 7.1.4. біологічних речовин
- 7.1.5. термічних ризиків (жару, полум'я та холоду)

8. Засоби для ЗАХИСТУ ТІЛА/ІНШОГО ЗАХИСТУ ШКІРИ

8.1. ЗІЗ від падіння з висоти, такі як:

- 8.1.1. знімні захисні пристрої втягувального типу
- 8.1.2. страхувальні пояси для повного корпусу
- 8.1.3. страхувальні пояси для сидіння
- 8.1.4. ремені для утримання та фіксації на робочому місці, а також страхувальні стропа для утримання на робочому місці
- 8.1.5. енергопоглиначі
- 8.1.6. засоби захисту повзункового типу, зокрема анкерна лінія
- 8.1.7. пристрої позиціонування на канатах
- 8.1.8. анкерні пристрої, що не призначені для постійного кріплення та не вимагають кріпильних робіт перед використанням
- 8.1.9. з'єднувальні підсистеми
- 8.1.10. талрепи
- 8.1.11. рятувальна прив'язь

8.2. Захисний одяг, зокрема для захисту всього тіла (тобто костюми, спецодяг) та часткового захисту тіла (а саме захисні краги, штани, куртки, жилети, фартухи, наколінники, капюшони, балаклави), що захищає від:

- 8.2.1. механічних ризиків
- 8.2.2. термічних ризиків (жару, полум'я та холоду)
- 8.2.3. хімічних речовин
- 8.2.4. біологічних речовин
- 8.2.5. іонізуючого випромінювання та радіоактивного забруднення
- 8.2.6. неіонізуючого випромінювання (УФ, ІЧ, сонячного або зварювального випромінювання)
- 8.2.7. ураження струмом і роботи з проводкою під напругою (антистатичні, електропровідні, електроізоляційні)
- 8.2.8. заплутування та захоплення

8.3. Рятувальні жилети для запобігання утоплення та підтримання здатності триматися на поверхні

8.4. ЗІЗ для подання візуального сигналу про присутність користувача

Додаток III

до Мінімальних вимог безпеки і ~~охорони~~ здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту у **робочій зоні** (підпункт 2 пункту 8 статті 5)

Орієнтовний перелік видів і галузей діяльності, які можуть потребувати надання ЗІЗ

1. Фізичні ризики

1.1. Фізичні ризики - механічні

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
Удар, спричинений падінням або викиданням предметів, зіткненням із перешкодою та струменями високого тиску	Череп Захисний шлем	— Робота на, під або біля риштування та на піднятих робочих місцях — Каркасні та дорожні роботи — Монтаж і зачистка опалубки — Збірка та монтаж риштування — Роботи зі збірки та монтажу — Знесення — Вибухові роботи — Робота в ямах, траншеях, шахтах і тунелях — Робота поблизу від ліфтів, підйомних механізмів, кранів та конвеєрів	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Виробництво, монтаж і технічне обслуговування машинного обладнання — Суднобудування — Гірничі роботи — Виробництво енергії — Будівництво та обслуговування інфраструктури

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		— Роботи в підземних виробках, кар'єрах, відкритих копальнях — Робота з промисловими печами, контейнерами, машинами, силосними ямами чи баштами, бункерами та трубопроводами — Лінія забою скота та оброблення туші на бійнях — Вантажно-розвантажувальні роботи або транспортування та зберігання — Лісові роботи — Робота на сталевих мостах, сталевих будівельних конструкціях, сталевих гідротехнічних конструкціях, доменних печах, сталеливарних і прокатних станах, з великими контейнерами, на великих трубопроводах, у котельнях і на електростанціях — Видобування та обробка гірських порід — Робота з інструментами, що закріплюють болти — Робота з доменними печами, установками безпосереднього відновлення, на металургійних заводах, прокатних станах, з металоконструкціями, ковальські роботи, гаряче пресування та волочіння	— Сталеливарна промисловість — Бійні — Маневрові роботи на залізниці — Гавані, транспорт і логістика — Лісова промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
		—Робота, що передбачає їзду на велосипедах і моторолерах із механічним приводом	
	Очі та / або обличчя Окуляри, захисні окуляри та захисні маски для обличчя	—Зварювальні, шліфувальні та сепараційні роботи — Ручне кування — Чеканка та рубка — Видобування та обробка гірських порід — Робота з інструментами, що закріплюють болти — Робота на машинках, що збирають уламки — Гаряча штамповка — Видалення та розбиття уламків — Розпилення абразивних речовин — Використання кушторіза або бензопили — Стоматологічні та хірургічні процедури	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво —Виробництво, монтаж і технічне обслуговування машинного обладнання — Суднобудування — Гірничі роботи — Виробництво енергії —Будівництво та обслуговування інфраструктури —Сталеливарна промисловість —Металообробна та деревообробна промисловість — Різьблення по каменю — Садівництво

Ризики	Уражена частина тіла Тип 313	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 313 (*)	Промисловість і галузь
			— Охорона здоров'я — Лісове господарство
	Стопа та нижні кінцівки (частини) Взуття (черевики/ чоботи тощо) із запобіжним або захисним носком Взуття із захистом підйомів стопи	— Каркасні та дорожні роботи — Монтаж і зачистка опалубки — Збірка та монтаж риштування — Знесення — Вибухові роботи — Видобування та обробка гірських порід — Роботи на лінії забою скота та оброблення туші — Транспортування та зберігання — Робота з прес-формами в керамічній промисловості — Робота із блоками замороженого м'яса та пакуванням консервованих продуктів — Виробництво, обробка та переробка виробів із листового скла та скляної тари — Роботи з переобладнання та технічного обслуговування — Лісові роботи	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Виробництво, монтаж і технічне обслуговування машинного обладнання — Суднобудування — Гірничі роботи — Виробництво енергії — Будівництво та обслуговування інфраструктури — Сталеливарна промисловість — Бійні — Логістичні компанії — Обробна промисловість — Скляна промисловість — Лісова промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
		—Робота з бетоном і збірними деталями, що передбачає монтаж і зачищення опалубки — Робота на складах підрядників та у сховищах — Покрівельні роботи —Робота на сталевих мостах, сталевих будівельних конструкціях, щоглах, баштах, підйомниках, сталевих гідротехнічних конструкціях, доменних печах, сталеливарних і прокатних станах, з великими контейнерами, на великих трубопроводах, кранах, у котельнях та на електростанціях —Будівництво печей, установка опалення, вентиляції і слюсарні роботи —Робота з доменними печами, установками безпосереднього відновлення, на металургійних заводах, прокатних станах, з металоконструкціями; ковальські роботи; штампування; установки гарячого пресування та волочіння —Робота в кар'єрах і відкритих копальнях, вивезення запасів вугілля —Робота з прес-формами в керамічній промисловості	

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		— Футеровка печей у керамічній промисловості — Маневрові роботи на залізниці	
Падіння через ковзання	Стопа Взуття, стійке до ковзання	— Робота на слизьких поверхнях — Робота у вологому середовищі	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Бійня — Прибирання — Харчова промисловість — Садівництво — Рибальська промисловість
Падіння з висоти	Все тіло ЗІЗ, призначені для запобігання або зупинення падіння з висоти	— Робота на риштуваннях — Монтаж збірних елементів — Робота на щоглах — Покрівельні роботи — Робота на вертикальних або похилих поверхнях — Робота в кабінах кранів на висоті	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Технічне обслуговування інфраструктури

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		— Робота на висоті у кабінах складських механізмів для складання та виймання товарів — Робота на високих секціях бурових вишок — Робота в шахтах і колекторах стічних вод	
Вібрація	Руки Захисні рукавиці	— Роботи з ручними інструментами	— Виробничі галузі — Будівельні роботи — Цивільне будівництво
Статичне стиснення частин тіла	Коліно (частини нижніх кінцівок) Наколінники	— Встановлення блоків, керамічної плитки та бруківки на підлогу	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво
	Стопа Взуття з носками	— Знесення — Вантажно-розвантажувальні роботи	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Транспортування та зберігання — Технічне обслуговування
Механічні травми (садна, проколи,	Очі та / або обличчя	— Робота з ручними інструментами — Зварювання та гаряча обробка металу	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
порізи, укуси, кульові або ножові поранення)	Окуляри, захисні окуляри, захисні маски для обличчя	— Шліфувальні та сепараційні роботи — Обробка долотом — Видобуток і обробка гірських порід — Робота на машинах для видалення запасів для дрібних уламків — Гаряча штамповка — Вилучення та розбиття уламків — Розпилення абразивних речовин — Використання кушоріза або бензопили	— Суднобудування — Гірничі роботи — Виробництво енергії — Технічне обслуговування інфраструктури — Металургійна промисловість — Металургійна та деревообробна промисловість — Різьблення по каменю — Садівництво — Лісове господарство
	Руки Рукавиці з металевою сіткою	— Роботи зі сталевим каркасом — Поводження з предметами з гострими краями, крім машин, де існує небезпека зачеплення рукавиць — Регулярне нарізування з використанням ручного ножа під час виготовлення продукції та забою скота	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Технічне обслуговування інфраструктури

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		— Замінювання ножів у різальних верстатах — Лісові роботи — Садівничі роботи	— Виробничі галузі — Харчова промисловість — Бійня — Лісова промисловість
	Передпліччя Захист верхніх кінцівок	— Обвалювання та різання	— Харчова промисловість — Бійня
	Тулуб/Живіт/Нижні кінцівки Захисний фартух, захисні краги; штани, стійкі до наскрізного пробивання (штани, стійкі до порізу)	— Регулярне нарізування з використанням ручного ножа під час виготовлення продукції та забою скота — Лісові роботи	— Харчова промисловість — Бійня — Лісова промисловість
	Стопа Взуття, стійке до пробивання	— Каркасні та дорожні роботи — Знесення — Монтаж і зачистка опалубки — Лісові роботи	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Лісова промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Заплутування та захоплення	Все тіло Захисний одяг для використання там, де існує ризик заплутування рухомих частин	— Заплутування в частинах машин — Потрапляння до частини машин — Затягування предметів одягу частинами машин — Завдання сильних пошкоджень	— Машинобудування — Виробництво машин великої потужності — Інженерно-технічні роботи — Будівництво — Сільське господарство

1.2. Фізичні ризики – шум

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Шум	Вуха Засоби захисту слуху	— Робота на штампувальних пресах — Робота з пневматичними дрелями — Робота наземного персоналу в аеропортах — Робота з електроінструментом — Вибухові роботи — Пальові роботи — Обробка деревини та текстилю	— Металургійна промисловість — Обробна промисловість — Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Авіаційна промисловість — Гірничі роботи

1.3. Фізичні ризики – термальний вплив

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Жар і/або вогнь	Обличчя / вся голова Теплозахисні екрани для зварювальників, шоломи/шапки для захисту від нагрівання або вогню, захисні капюшони від жару та/або полум'я	—Робота за високих температур, теплового випромінювання або наявності вогню —Робота з розплавленими речовинами або поблизу них —Робота із пістолетами зі зварювання пластику	—Сталеливарна промисловість —Металургійна промисловість —Послуги з технічного обслуговування — Обробна промисловість
	Тулуб / живіт / нижні кінцівки Захисний фартух, захисні краги	— Зварювання та гаряча обробка металу — Литво	—Сталеливарна промисловість —Металургійна промисловість —Послуги з технічного обслуговування — Обробна промисловість
	Рука Захисні рукавиці від жару та/або вогню	—Зварювання та гаряча обробка металу —Робота за високих температур, теплового випромінювання або наявності вогню	—Сталеливарна промисловість —Металургійна промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
		—Робота з розплавленими речовинами або поблизу них	—Послуги з технічного обслуговування — Обробна промисловість
	Передпліччя Нарукавники	—Зварювання та гаряча обробка металу —Робота з розплавленими речовинами або поблизу них	—Сталеливарна промисловість —Металургійна промисловість —Послуги з технічного обслуговування — Обробна промисловість
	Стопа Жаростійке та / або вогнестійке взуття	—Робота з розплавленими речовинами або поблизу них	—Сталеливарна промисловість —Металургійна промисловість —Послуги з технічного обслуговування — Обробна промисловість
	Усе тіло/частина тіла Захисний одяг проти жару та / або вогню	—Робота за високих температур, теплового випромінювання або наявності вогню	—Сталеливарна промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
			—Металургійна промисловість — Лісова промисловість
Холод	Рука Рукавиці для захисту від холоду Стопа Взуття для захисту від холоду	—Робота на відкритому повітрі в екстремально холодних умовах — Робота в морозильних камерах — Робота з кріогенними рідинами	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Харчова промисловість —Сільське господарство та рибне господарство
	Усе тіло/частина тіла, включаючи голову Одяг для захисту від холоду	—Робота на відкритому повітрі в екстремально холодних умовах — Робота в морозильних камерах	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Харчова промисловість —Сільське господарство та рибне господарство

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
			—Транспортування та зберігання

1.4. Фізичні ризики – електричні

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
Ураження електричним струмом (прямий або непрямий контакт)	Уся голова Електроізоляційні шоломи Руки Електроізоляційні рукавиці Стопа Електроізоляційне взуття Усе тіло / Руки / Стопа Струмopрoвідні ЗІЗ, призначені для використання спеціалістами під час роботи під напругою за номінальної напруги енергосистеми до 800 кВ змінного та 600 кВ постійного струму	—Робота з проводкою під напругою або поблизу струмопpрoвідних деталей —Робота над електричною системою	— Виробництво енергії —Передача та розподіл електричної енергії —Технічне обслуговування промислових об'єктів — Спорудження будівель — Цивільне будівництво

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Статична електрика	Руки Антистатичні рукавиці Стопа Антистатичне/ струмопровідне взуття Усе тіло Антистатичний одяг	— Обробка пластику та гуми — Заливання, збирання або завантаження до контейнера — Робота поблизу сильно заряджених елементів, таких як конвеєрні стрічки — Поводження з вибуховими речовинами	— Обробна промисловість — Кормова промисловість — Фасувальні та пакувальні заводи — Виробництво, зберігання або транспортування вибухових речовин

1.5. Фізичні ризики – радіація

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Неіонізуюче випромінювання, включаючи сонячне світло (крім прямого спостереження)	Голова Шапки та шоломи	— Робота на відкритому повітрі	— Риболовля та сільське господарство — Спорудження будівель — Цивільне будівництво
	Очі	— Робота з інфрачервоним випромінюванням	— Металургійна промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
	Окуляри, захисні окуляри та захисні маски для обличчя	— Доменні процеси — Робота з лазером — Робота на відкритому повітрі — Зварювання та різання газом — Видування скла — Бактерицидні лампи	— Обробна промисловість — Риболовля та сільське господарство
	Усе тіло (шкіра) ЗІЗ проти природного та штучного УФ випромінювання	— Робота на відкритому повітрі — Електричне зварювання — Бактерицидні лампи — Ксенонові лампи	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Виробництво енергії — Технічне обслуговування інфраструктури — Риболовля та сільське господарство — Лісова промисловість — Садівництво

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
			— Харчова промисловість — Виробництво пластмас — Поліграфічна промисловість
Іонізуюче випромінювання	Очі Захисні окуляри / окуляри від іонізуючого випромінювання Руки Захисні рукавиці від іонізуючого випромінювання	— Робота на рентгенівських установках — Робота у сфері медичної радіодіагностики — Робота з радіоактивними продуктами	— Охорона здоров'я — Ветеринарна допомога — Завод радіоактивних відходів — Виробництво енергії
	Тулуб / живіт / окрема частина тіла Захисний фартух від рентгенівських променів / халат / жилет / спідниця від рентгенівських променів	— Робота на рентгенівських установках — Робота у сфері медичної радіодіагностики	— Охорона здоров'я — Ветеринарна допомога — Стоматологічна допомога — Урологія — Хірургія — Інтервенційна рентгенологія — Лабораторії

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
	Голова Головні убори та шапки ЗІЗ для захисту від, наприклад, розвитку пухлин головного мозку	— Медичні рентгенівські кабінети та приміщення	— Охорона здоров'я — Ветеринарна допомога — Стоматологічна допомога — Урологія — Хірургія — Інтервенційна рентгенологія
	Частина тіла ЗІЗ для захисту щитовидної залози ЗІЗ для захисту статевих залоз	— Робота на рентгенівських установках — Робота у сфері медичної радіодіагностики	— Охорона здоров'я — Ветеринарна допомога
	Усе тіло Захисний одяг від іонізуючого випромінювання	— Робота у сфері медичної радіодіагностики — Робота з радіоактивними продуктами	— Виробництво енергії — Завод радіоактивних відходів

2. Хімічні ризики (включаючи наноматеріали)

2.1. Хімічні ризики – аерозолі

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Тверді речовини (пил, кіптява, дим, волокна та наноматеріал)	Органи дихання Засоби захисту органів дихання від твердих частинок	— Знесення — Вибухові роботи — Шліфування та полірування поверхонь — Робота за наявності азбесту — Використання матеріалів, що складаються з/містять наночастинки — Зварювання — Очищення димоходів — Робота на футеровці печей і ківшів там, де може бути пил — Робота поблизу доменних кранів, де може бути кіптява важких металів — Робота з шихтою доменної печі	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Металургійна промисловість — Металургійна та деревообробна промисловість — Автомобільна промисловість — Різьблення по каменю — Фармацевтична промисловість — Послуги охорони здоров'я — Приготування цитостатиків

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
	Руки Рукавиці для захисту від хімічних речовин і бар'єрний крем як додатковий / допоміжний захист	— Робота за наявності азбесту — Використання матеріалів, що складаються з/містять наночастинки	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Обслуговування промислових об'єктів
	Усе тіло Одяг для захисту від твердих частинок	— Знесення — Робота за наявності азбесту — Використання матеріалів, що складаються з/містять наночастинки — Очищення димоходів — Приготування засобів захисту рослин	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Обслуговування промислових об'єктів — Сільське господарство
	Очі Окуляри/захисні окуляри та захисні маски для обличчя	— Деревообробка — Дорожні роботи	— Гірничодобувна промисловість — Металообробна та деревообробна промисловість — Цивільне будівництво

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Рідкі речовини (випари та тумани)	Органи дихання Засоби захисту органів дихання від частинок	— Обробка поверхні (наприклад, лакування/фарбування, абразивно- струминне очищення) — Очищення поверхні	— Металургійна промисловість — Обробна промисловість — Автомобільний сектор
	Руки Рукавиці для захисту від хімічних речовин	— Обробка поверхонь — Очищення поверхонь — Робота з рідкими спреями — Робота з кислотами та їдкими розчинами, дезінфекційними речовинами та агресивними мийними речовинами	— Металургійна промисловість — Обробна промисловість — Автомобільний сектор
	Усе тіло Одяг для захисту від хімічних речовин	— Обробка поверхонь — Очищення поверхонь	— Металургійна промисловість — Обробна промисловість — Автомобільний сектор

2.2. Хімічні ризики – рідини

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
Бризки, спричинені зануренням, спреї і струмені	Руки Рукавиці для захисту від хімічних речовин	— Робота з рідкими спреями —Робота з кислотами та їдкими розчинами, дезінфекційними речовинами та агресивними засобами для чищення — Обробка покривних матеріалів — Дублення шкір — Робота в перукарнях та салонах краси	—Текстильна та швейна промисловість — Індустрія чистоти —Автомобільна промисловість —Сектори краси та перукарського мистецтва
	Передпліччя Нарукавники для захисту від хімічних речовин	—Робота з кислотами та їдкими розчинами, дезінфекційними речовинами та агресивними засобами для чищення	— Прибирання — Хімічна промисловість — Індустрія чистоти —Автомобільна промисловість
	Стопа Чоботи для захисту від хімічних речовин	— Робота з рідкими спреями —Робота з кислотами та їдкими розчинами, дезінфекційними речовинами та агресивними засобами для чищення	—Текстильна та швейна промисловість — Індустрія чистоти —Автомобільна промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
	Усе тіло Одяг для захисту від хімічних речовин	— Робота з рідкими спреями —Робота з кислотами та їдкими розчинами, дезінфекційними речовинами та агресивними засобами для чищення	— Прибирання — Хімічна промисловість — Індустрія чистоти — Автомобільна промисловість — Сільське господарство

2.3. Хімічні ризики – гази та випари

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Гази та випари	Органи дихання Засоби захисту органів дихання від газів	—Обробка поверхні (наприклад, лакування/фарбування, абразивно-струминне очищення) — Очищення поверхні —Робота у ферментаційних та дистиляційних приміщеннях — Робота всередині резервуарів і зброджувачів —Робота в контейнерах, зонах обмеженого користування та промислових печах, що працюють	— Металургійна промисловість — Автомобільний сектор — Обробна промисловість — Індустрія чистоти —Виробництво алкогольних напоїв — Очисні споруди — Завод з переробки відходів — Хімічна промисловість — Нафтохімічна промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		на газі, де може бути газ або недостатня кількість кисню — Очищення димоходів — Дезінфекційні та їдкі мийні речовини — Робота поблизу газових конверторів і доменних газових труб	
	Руки Рукавиці для захисту від хімічних речовин	— Обробка поверхні — Очищення поверхні — Робота у ферментаційних та дистиляційних приміщеннях — Робота всередині резервуарів і зброджувачів — Робота в контейнерах, зонах обмеженого користування та промислових печах, що працюють на газі, де може бути газ або недостатня кількість кисню	— Металургійна промисловість — Автомобільний сектор — Обробна промисловість — Виробництво алкогольних напоїв — Очисні споруди — Завод з переробки відходів — Хімічна промисловість — Нафтохімічна промисловість
	Усе тіло Одяг для захисту від хімічних речовин	— Обробка поверхні — Очищення поверхні — Робота у ферментаційних та дистиляційних приміщеннях — Робота всередині резервуарів і зброджувачів	— Металургійна промисловість — Автомобільний сектор — Обробна промисловість — Виробництво алкогольних напоїв

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
		—Робота в контейнерах, зонах обмеженого користування та промислових печах, що працюють на газі, де може бути газ або недостатня кількість кисню	— Очисні споруди — Завод з переробки відходів — Хімічна промисловість — Нафтохімічна промисловість
	Очі Окуляри/захисні окуляри та захисні маски для обличчя	— Фарбування розпиленням — Деревообробка — Гірничі роботи	— Автомобільний сектор — Обробна промисловість — Гірнича промисловість — Хімічна промисловість — Нафтохімічна промисловість

3. Біологічні речовини

3.1. Біологічні речовини (що містяться в) - Аерозолі

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
Тверді й рідкі частинки	Органи дихання Засоби захисту органів дихання від частинок	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами і тканинами тварин — Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
			— Дослідницькі лабораторії — Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди — Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість — Біохімічне виробництво
	Руки Рукавиці для захисту від мікроорганізмів Усе тіло/частина тіла Одяг для захисту від біологічних речовин Очі та / або обличчя Захисні окуляри та захисні маски для обличчя	Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами і тканинами тварин — Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки — Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії — Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди — Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість

3.2. Біологічні речовини (що містяться в) - Рідини

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Прямий або непрямий контакт	Руки Рукавиці для захисту від мікроорганізмів Усе тіло/частина тіла Одяг для захисту від біологічних речовин Очі та / або обличчя Захисні окуляри та захисні маски для обличчя	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами тканинами тварин (укуси, ужалення) —Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії —Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди —Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість — Лісова промисловість
Бризки, спреї і струмені	Руки Рукавиці для захисту від мікроорганізмів	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами та тканинами тварин —Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
			— Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди — Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість
	Передпліччя Наукавники для захисту від мікроорганізмів	— Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами та тканинами тварин — Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки — Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії — Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди — Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
	Стопа/нижні кінцівки Захисні чоботи та краги	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами та тканинами тварин —Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії —Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди —Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість
	Усе тіло Одяг для захисту від біологічних речовин	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами та тканинами тварин —Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії —Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
			— Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість

3.3. Біологічні речовини (що містяться в) – Матеріали, люди, тварини тощо

Ризики	Уражена частина тіла Тип ЗІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу ЗІЗ (*)	Промисловість і галузь
Прямий або непрямий контакт	Руки Рукавиці для захисту від мікроорганізмів Усе тіло/частина тіла Одяг для захисту від біологічних речовин Очі та / або обличчя Захисні окуляри та захисні маски для обличчя	—Робота, яка передбачає контакт з людським тілом, а також із рідинами тканинами тварин (укуси, ужалення) — Робота в присутності біологічної речовини	— Охорона здоров'я — Ветеринарні клініки —Лабораторії клінічного аналізу — Дослідницькі лабораторії —Будинки для людей похилого віку — Надання допомоги на дому — Очисні споруди — Заводи з переробки відходів — Харчова промисловість — Лісова промисловість

4. Інші ризики

Ризики	Уражена частина тіла Тип 3ІЗ	Приклади діяльності, де може бути необхідним використання відповідного типу 3ІЗ (*)	Промисловість і галузь
Невидимість	Усе тіло 3ІЗ для візуальної сигналізації про присутність користувача	— Робота в безпосередній близькості від руху транспортних засобів — Асфальтобетонні роботи та розмітка дороги — Залізничні роботи — Управління транспортними засобами — Робота наземного персоналу в аеропорту	— Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Гірничі роботи — Транспортні послуги та пасажирські перевезення
Нестача кисню	Органи дихання Ізолювальні пристрої для захисту органів дихання	— Робота в обмежених просторах — Робота у ферментаційних та дистиляційних приміщеннях — Робота всередині резервуарів та зброджувачів — Робота в контейнерах, зонах обмеженого користування та промислових печах, що працюють на газі, де може бути газ або недостатня кількість кисню — Робота в шахтах, колекторах стічних вод та інших підземних зонах, пов'язаних зі стічними водами	— Виробництво алкогольних напоїв — Цивільне будівництво — Хімічна промисловість — Нафтохімічна промисловість

	Органи дихання Водолазне спорядження	— Роботи під водою	— Цивільне будівництво
Утоплення	Усе тіло Надувний рятувальний жилет	— Робота на воді або біля неї — Робота в морі — Робота в літаку	— Рибна промисловість — Авіаційна промисловість — Спорудження будівель — Цивільне будівництво — Суднобудування — Доки та гавані

Додаток IV

до Мінімальних вимог безпеки і ~~охорони~~ здоров'я
при використанні працівниками засобів
індивідуального захисту у **робочій зоні** (пункт 3
статті 7)

ОРІЄНТОВНА ОСОБИСТА КАРТКА

обліку ~~спеціального одягу, спеціального взуття та інших~~ засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)

(назва **роботодавця**)

Особиста картка обліку спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ № _____			
Прізвище		Стать	
Ім'я		Зріст	
По батькові		Розмір	
Табельний N		одягу	
Цех, дільниця		взуття	
Професія		головного убору	
Дата прийняття на роботу		рукавичок	

Передбачено-Передбачені ЗІЗ Нормами безоплатної видачі ЗІЗ (за результатами оцінки)					
Найменування ЗІЗ спеціального одягу, спеціального взуття та інших ЗІЗ	Дата оцінки ризиків (ст. 5) Пункт Норм безоплатної видачі ЗІЗ (порядковий номер оцінки ЗІЗ, проведеної відповідно до пункту 6 Мінімальних вимог)	Результат оцінки ризиків (ст. 5)	Одиниця виміру	Кількість	Строк носіння (місяців)

Начальник структурного підрозділу: _____ Дата: _____ Підпис: _____

Служби БЗР: _____ Дата: _____ Підпис: _____

Головний бухгалтер: _____ Дата: _____ Підпис: _____

Видача і повернення сенецодягу, сенецвзуття та інших ЗІЗ										
ЗІЗ		Видано				Повернуто				
Найменування сенецодягу, сенецвзуття та інших ЗІЗ	Код (номенклатурний)	дата	кількість	% придатності	розписка в одержанні	дата	кількість	% придатності	розписка про повернення	розписка комірника про одержання

ЛІТЕРАТУРА

- EU, & Ukraine. (2014). Association Agreement between the European Union and its Member States and Ukraine. *Official Journal of the European Union*, L-161(2014-02-29), 1-2137 [Available at: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01)&from=EN)].
- European Commission. (2004). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions on the practical implementation of the provisions of the Health and Safety at Work Directives 89/391 (Framework), 89/654 (Workplaces), 89/655 (Work Equipment), 89/656 (Personal Protective Equipment), 90/269 (Manual Handling of Loads) and 90/270 (Display Screen Equipment), Brussels, 05.02.2004, COM(2004) 62 final [available at <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004DC0062&from=FR>].
- European Commission. (2017). Evaluation of the Practical Implementation of the EU Occupational Safety and Health (OSH) Directives in EU Member States: Report by Directive: Directive 89/656/EEC on the Minimum Health and Safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace [available at file:///E:/790004738/Projeto%20KIEV/EPI/Diretiva%20e%20Reg%20EPI/Dir%2089_656.pdf].
- European Council. (1989a). Directive No. 89/391/EEC, of 12 June 1989, concerning the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01989L0391-20081211&from=EN>].
- European Council. (1989b). Council Directive of 30 November 1989 on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/ 391 /EEC) [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989L0656&from=EN>].
- European Commission. (2019). Commission Directive 2019/1832 of 24 October 2019 amending Annexes I, II and III to Council Directive 89/656/EEC as regards purely technical adjustments [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1832&from=EN>].
- European Council. (2019). Consolidated text of Council Directive of 30 November 1989 on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/ 391 /EEC) [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:01989L0656-20191120&from=EN>].
- European Parliament, & European Council. (2019). Regulation (EU) 2016/425, of 9 March 2016, on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC (with effect from 21 April 2018). [Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0425&from=EN>].
- ILO. (2020c). *Labour Inspection. On-line training series on International and EU Labour Standards - Background paper*. EU-ILO Project “Towards safe, healthy and declared work in Ukraine”

- [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_751583/lang--en/index.htm].
- ILO. (2020a). Occupational Safety and Health (OSH). On-line training series on International and EU Labour Standards - Background paper. EU-ILO Project “Towards safe, healthy and declared work in Ukraine” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_752049/lang--en/index.htm].
- ILO. (2019a). *White Paper on EU Directives and Reform of OSH and Labour Relations’ Legislation*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/publications/WCMS_689355/lang--en/index.htm].
- ILO. (2019b). *Roadmap for alignment of the Ukrainian legislation on working conditions with the EU legal framework*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/publications/WCMS_689391/lang--en/index.htm].
- ILO. (2018a). National Occupational Safety and Health Profile of Ukraine. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/events/WCMS_627038/lang--en/index.htm].
- ILO. (2018b). *Brief notes on the main aspects of the alignment between Ukrainian national legislation and selected EU directives*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/enhancing-labadmin-ukraine/events/WCMS_633189/lang--en/index.htm].
- ILO. (2017). *Guidelines and Recommendations to the Concept on the Reform of the National System for Occupational Risk Prevention and Promotion of OSH*. EU-ILO Project “Enhancing the Labour Administration Capacity to Improve Working Conditions and Tackle Undeclared Work” [Available at: https://www.ilo.org/budapest/WCMS_618934/lang--en/index.htm].
- ILO. (2007). Safe and healthy workplaces - Making decent work a reality. Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_108634.pdf].
- ILO. (1990). Chemicals Convention, 1990 (No. 170). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C170].
- ILO. (1981). Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C155].
- ILO. (1969a). Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969 (No. 129). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100::NO:12100:P12100_ILO_CODE:C129:NO].

- ILO. (1969b). Labour Inspection (Agriculture) Recommendation, 1969 (No. 133). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R133].
- ILO. (1947a). Labour Inspection Convention, 1947 (No. 81). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C081].
- ILO. (1947b). Labour Inspection Recommendation, 1947 (No. 81). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100::NO:12100:P12100_ILO_CODE:R081:NO].
- ILO. (1923). Labour Inspection Recommendation, 1923 (No. 20). Geneva, Switzerland: International Labour Office [Available at: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R020].
-